

Abraham přítel Boží

Hamilton Smith

Biblické citáty jsou uvedeny podle Kralického překladu,
v případě potřeby jsou upraveny dle předlohy textu.

Přeloženo z německého „Abraham, der Freund Gottes“
Beröa-Verlag Zürich 2007.

ŠÍŘENÍ PÍSMÁ SVATÉHO
www.sirenipismasvateho.cz
2012

Předmluva

Pro správné porozumění Bibli není možné dostatečně si cenit významu známosti Božího jednání s Abrahamem a jeho potomky. Jemu Bůh řekl: „*Požehnám také dobrořečícím tobě, a zlořečícím tobě zlořečiti budu, ano požehnány budou v tobě všechny čeledi země.*“ (1. Mojžíšova 12,3) Z Galatským 3,16 se učíme, že jeho nejvznešenější potomek podle těla byl „Kristus“. Jen v Něm jsou uskutečněna všechna požehnání smlouvy s Abrahamem.

Abraham je k tomu jeden z nejzajímavějších charakterů biblické historie. Je jen málo osob, o nichž je v Bibli tak často zmínka. Když se podíváme do biblické konkordance, zjistíme, že Abraham je kromě zmínek ve Starém zákoně přes 70 krát jmenován v Novém zákoně. Vlastní zvláštní vyznamenání, že byl nazván „přítelem Božím“ (Jakuba 2,23).

Abrahamovi se zjevil Bůh slávy (Skutky apod. 7,2), aby ho připravil pro místo, které pro něho určil, a daroval mu velkolepá vidění – vidění Pána Ježíše (Jan 8,56) a nebeského města, „*základy majícího, jehožto řemeslník a stavitel jest Bůh*“ (Židům 11,10).

V této knížce jsou zdůrazněny praktické lekce, které můžeme získat z jeho života.

Za řekou

(1. Mojžíšova 11,27–30)

Abychom mohli rozumět Abrahamovu příběhu a mít z něho skutečný užitek, musíme vzít v úvahu charakter světa, ve kterém tehdy žil a ze kterého byl vyvolán.

Pozadí jeho života

Apoštol Petr se odvolává na dobu před potopou a nazývá ji „*první (tehdejší) svět*“ (2. Petra 3,6). Apoštol Pavel mluví o „*tomto přítomném věku (světě) zlém*“ (Gal. 1,4) a nakonec o „*okrsku země budoucím*“ (Židům 2,5) a má na mysli svět v 1000letém království. To je tedy minulý, nynější a budoucí svět.

Svět před potopou byl zkažen pádem do hříchu a v dalším průběhu se stával stále bezbožnějším. Po dobu asi 1650 let Bůh snášel přibývající zkaženost lidí, až celý svět byl před Bohem zkažen a plný násilí (1. Mojžíšova 6,11). Pak odpověděl soudem, skrze který „*onen první svět vodou jsa zatopen, zahynul*“ (2. Petra 3,6).

Po potopě začal svět takový, jaký jej dnes známe. Byl charakterizován naprosto novými prvky. Byla uvedena vláda, aby skrze Boží milosrdenství už nezůstávala špatnost nepotrestána. Člověk byl učiněn zodpovědným za to, že bude držet zlo na uzdě tím, že bude muset vykonávat soud nad zlými lidmi. Noé byl řečeno: „*Kdo by koli vylil krev člověka, skrze člověka vylita bude krev jeho.*“ (1. Mojžíšova 9,6)

Ale tak, jako člověk selhal v době nevinnosti a zkazil svět před potopou, tak selhal člověk také ve vykonávání vlády a zkazil přítomný svět. Když byla na člověka přenesena odpovědnost, vždy zklamal, a to od počátku. Noé měl úkol vládnout. Ale selhal už v tom, aby „*vládl*“ nad sebou. Opil se a jeho syn si z něho dělal posměch.

Žel že v hrubých rysech takové zjevy vždy charakterizovaly vlády tohoto světa. Ti, na které byla přenesena odpovědnost, zklamali ve vykonávání vlády. A ti, kteří se nalézali v opozici, si z tohoto selhání činili posměch. K tomu můžeme konstatovat, že lidé v průběhu doby

zneužili vládní moc k tomu, aby se sami vyvýšili. Pak jednali v nezávislosti na Bohu. Řekli: „*Nuže, vystavějme sobě město... a tak učiňme sobě jméno.*“ (1. Mojžíšova 11,4) Nakonec svět zcela od Boha odpadl a namísto toho se dopouštěl modlářství, neboť čteme: „*Toto praví Hospodin Bůh Izraelský: Za řekou bydlili otcové vaši za starodávna, jmenovitě Táře, otec Abrahamův a otec Náchorův, a sloužili bohům cizím.*“ (Jozue 24,2)

Aby zlo člověka bylo zadržováno, byl svět rozdělen do různých rodin: Tak vznikly různé národnosti a různé jazyky.

To byl tedy počátek a charakter přítomného zlého světa, který stále rychleji spěchá vstříc soudu. Je to svět, ve kterém je vláda dána od Boha. Ale v rukou lidí je zkažena, poněvadž ti jednají v nezávislosti na Něm, sami sebe vyvyšují, a nakonec zcela odpadnou od Boha a stávají se modloslužebníky.

Obrat v Abrahamově životě

Bůh snášel tento svět přes 400 let. Pak se zjevuje Bůh slávy člověku na této zemi a začíná jednat na zcela novém základě: na základě svrchovaného povolání Božího. Toto nové Boží jednání nestaví vládu tohoto světa stranou. Také nenavrhne zlepšit nebo reformovat tento svět, resp. korigovat zlo ve světě. Boží jednání nechává svět přesně takovým, jaký je, ale uplatňuje Boží přednostní nárok na jednotlivé osoby, které ve svrchované milosti vyvolí a vyvolá ze světa.

Není možné přehlédnout význam této velké pravdy, když poznáváme z učení Nového zákona, že Bůh i dnes jedná podle stejného principu. Boží Shromáždění (Církev) se skládá naprosto z jednotlivých lidí, kteří byli skrze milost povoláni. Pavel jasně říká, že Bůh nás nejenom zachránil, nýbrž také povolal, a že toto povolání je „*povolání svaté,... podle uložení jeho a milosti*“ (2. Tim. 1,9). Také v jeho Epištole Římanům je nám připomenuto, že věřící „*podle uložení jeho povolání jsou*“ (Řím. 8,28). Tak apoštol oslovuje věřící Židy jako „*účastníky nebeského povolání*“ (Židům 3,1). Petr nám říká, že jsme byli povoláni „*ze tmy v předivné světlo*“, a připojuje k tomu, že „*Bůh všelike milosti... nás povolal k věčné slávě své*“ (1. Petra 2,9; 5,10).

Je tedy jasné, že věřící byli nejen „zachráněni“, nýbrž také „povoláni“. První touha úzkostné duše – jako například žalárníka ve Filipis – je: „*Co já mám činiti, abych spasen byl?*“ (Skutky ap. 16,30) Ale když jsme našli záchranu skrze víru v Krista a v Jeho vykonané dílo, příliš často se spokojíme vědomím, že nám byly naše hříchy odpuštěny, takže jsme chráněni před soudem a zachráněni před peklem. Jsme leniví poznávat, že totéž evangelium, které nám přináší dobré poselství o záchraně od soudu, zároveň zvěstuje Boží povolání ke Kristově slávě. Pavel může proto věřícím v Tesalonice nejen říci, „*že vyvolil vás Bůh od počátku k spasení*“, nýbrž ihned k tomu připojuje, že „*povolal vás skrze evangelium naše, k dojití slávy Pána našeho Ježíše Krista*“ (2. Tes. 2,13.14).

Různá místa Bible činí jasným, že Bůh nás povolal, protože má ve svém srdci uložení, které chce dosáhnout. Nadto se učíme, že „povolání“ zahrnuje, že jsme byli vyvoláni ven ze světa, který leží ve tmě, to znamená, že je nevědomý o Bohu, abychom přišli do předivného světla toho, co Bůh předzvěděl pro Krista v jiném světě. A když jsme k tomu byli povoláni pro nebe, pak proto, abychom dosáhli slávy našeho Pána Ježíše Krista. Cíl nebeského povolání spočívá v tom, být s Kristem a jako Kristus.

Náš zájem na Abrahamově životě

To tedy jsou některé z požehnaných pravd, které nám dává Boží povolání a které najdeme ilustrované v Abrahamově životě. Praktický význam vyprávění Abrahamova života spočívá v tom, že tato velká pravda Božího povolání je před nás přivedena, a to ne výpovědí podle učení, nýbrž skrze život muže, jenž měl stejné pocity jako my. Tak nás Bůh poučuje způsobem, kterému může rozumět i nejprostší věřící.

Boží povolání

(1. Mojžíšova 11,31 – 12,3)

V první části Abrahamova života vidíme

- cestu víry jako odpověď na Boží volání,
- překážky vzhledem k této cestě,
- víru, která jde touto cestou,
- požehnání na této cestě, stejně jako
- selhání, pokušení a boje na této cestě.

Charakter povolání

Je to božské volání

První velká pravda, které se z úvodní části Abrahamova příběhu učíme, je charakter Božího povolání. Ze Štěpánovy řeči ve Skutcích 7 se dovídáme, že „*Bůh slávy ukázal se otci našemu Abrahamovi, když byl v Mezopotámii*“ (2. verš). Toto volání se liší od každého jiného: Přichází od Boha – Boha slávy. V tomto světě s jeho městy a věžemi, které mají dosahovat až k nebi, není nic, co by mluvilo o Bohu, nýbrž vše má jen zvyšovat a představovat slávu člověka. „*Bůh slávy*“ ukazuje na docela jinou scénu, ve které není vidět nic z člověka. Zde se zjevuje jen Boží sláva. Bůh se tu v obdivuhodné milosti zjevuje člověku, jenž žil ve světě odcizeném Bohu, a dokonce upadl do modlářství. Je to tedy sláva Toho, jenž se zjevuje Abrahamovi a tomuto povolání propůjčuje jeho význam. Tato Osoba dává víře svou autoritu a sílu, aby poslechla správným způsobem toho volání.

Oddělující volání

Za druhé se učíme, že se u povolání jedná o oddělující volání. Boží slovo k Abrahamovi znělo: „*Vyjdí ze země své a z příbuznosti své i z domu otce svého.*“ (1. M. 12,1) Abrahamovi není řečeno, aby zůstal

v Ur a stavěl se tam proti špatnosti lidí. Nedostává ani úkol zlepšovat sociální podmínky nebo reformovat tam vládnoucí politickou situaci, ani nemá zlepšovat svět a činit jej zářivějším. Dostává se mu volání, aby ve všech směrech odtud vyšel. Má opustit

- politický svět – „ze země své“,
- sociální svět – „z příbuznosti své“,
- rodinný svět – „dům otce svého“.

Ani dnešní volání není méně určité. Svět, který nás obklopuje, má formu pobožnosti, aniž by vlastnil odpovídající sílu (2. Tim. 3,5): To je svět zkaženého křesťanstva. A Epištola, která nám sděluje, že jsme účastníci nebeského povolání, nás zároveň napomíná, abychom se oddělili od zkaženosti světa. Máme vyjít „*k němu ven ze stanů (tábo-ra), pohanění jeho nesouce*“ (Židům 13,13). Ne že bychom měli opovrhovat vládou, pod kterou žijeme – ta je stále ještě ustanovena od Boha (Řím. 13,1). Ani nemůžeme zanedbávat rodinné svazky – ty jsou dány od Boha. A konečně nemáme ani přestat být zdvořilí a milí a všem lidem činit dobře, kdykoli máme příležitost (Gal. 6,10). Ale jako věřící jsme vyzýváni, abychom se neúčastnili politických aktivit tohoto světa. Ani v sociálních kruzích a všech oblastech, ve kterých naši neobrácení příbuzní nalézají bez Boha své radosti, nemáme co hledat. Také nejsme voláni k tomu, abychom svět reformovali nebo se pokoušeli zlepšit jeho stav. Ne, máme vyjít z jeho středu. I pro nás stále platí slova: „*Vyjděte z prostředku jejich a oddělte se, praví Pán; a nečistého se nedotýkejte, a já přijmu vás. A budu vám za Otce, a vy mi budete za syny a za dcery, praví Pán všemohoucí.*“ (2. Kor. 6,17.18)

Ujišťující volání

Za třetí je toto Boží volání, které oddělilo Abrahama od tohoto přítomného světa, povoláním vzhledem k uvedení do jiného světa. Bůh to nazývá: „*země, kterou ukáži tobě*“ (1. M. 12,1). Bůh slávy se zjevil Abrahamovi, aby ho přivedl do Boží slávy. Úchvatná Štěpánova řeč,

kteřá začíná Bohem slávy, jenž se zjevil jednomu muži na zemi, končí člověkem, který se zjevuje ve slávě Boží v nebi. Na závěr svých slov hledí Štěpán upřeně k nebi a vidí „slávu Boží a Ježíše stojícího na pravici Boží“. Říká: „*Aj, vidím nebesa otevřená a Syna člověka stojícího na pravici Boží.*“ (Skutky ap. 7,55.56) Když hledíme na Krista ve slávě, poznáváme obdivuhodný úmysl, který Bůh měl ve svém srdci, když nás vyvolal z tohoto přítomného světa. Povolal nás ke slávě, abychom byli podobni Kristu a s Kristem žili v okruhu, v němž vše mluví o Bohu a o všem, co On je v nepochopitelné lásce svého srdce. Bůh neříká Abrahamovi. „Když odpovíš na mé volání, ihned ti dám zemi do vlastnictví!“ Ale říká mu: „Ukážu ti tu zemi.“ Tak Bůh, když poslechneme Jeho volání, nám dává, abychom – jako Štěpán – viděli Krále v jeho okrase a také tu vzdálenou zemi. Hledíme nahoru a vidíme Krista ve slávě.

Výhodné volání

Za čtvrté tu je velké požehnání pro toho, kdo volání poslechne. Abrahamovi, který byl oddělen od přítomného zlého světa Bůh říká: „*Učiním tě v národ veliký, a **požehnám tobě a zvelebím jméno tvé.***“ (1. M. 12,2) Lidé tohoto světa se snaží učinit sami své jméno velkým. Říkají: „*Učiňme sobě jméno.*“ (1. M. 11,4) Ale Bůh říká tomu oddělenému muži: „*Požehnám tobě a zvelebím jméno tvé.*“

Náklonnost našich přirozených srdcí je vždy, abychom si sami učinili jméno. A tělo k tomu využívá vše, dokonce i to, co je od Boha, aby samo sebe vyvýšilo. Tento sklon se ukázal dokonce i mezi učedníky Pána, když se přeli, kdo by z nich měl být považován za největšího.

Rozptýlení lidí v Babel a roztržky v křesťanstvu, stejně jako každý spor uvnitř Božího lidu, je možné přivést zpět k tomuto jednomu kořenu: Marnivost těla se pokouší učinit sama sebe velkým. Pokorné smýšlení Pána Ježíše bylo učinit sama sebe ničím. „*Proto i Bůh povýšil ho nade vše a dal jemu jméno nad každé jméno.*“ (Fil. 2,9) Bůh učinil Jeho jméno velkým. A tomu, kdo má Kristovo pokorné smýšlení a vyjde k Němu ven z tábora, když poslechneme Božího volání, říká: „*Zvelebím (učiním velkým) tvé jméno.*“ **Bůh** může věřícímu ve slávě

nebe učinit mnohem větší jméno, než **my** bychom to mohli učinit v tomto přítomném zlém světě.

Kdyby lidé byli upřímní, mnozí by připustili, že vlastní pohnutkou pro zůstávání v chybném postavení je skryté přání být velkým. Proto se lekají cesty v neznámosti mimo dnešní náboženský svět. Nepoznáváme snad z Písma a ze své každodenní zkušenosti, že ti, kteří mezi Božím lidem byli duchovně velcí, byli vždy oddělení lidé – lidé, kteří poslechli Boží volání? Každé odklonění od cesty oddělení naproti tomu vedlo ke zmenšenému vlivu a ztrátě duchovní velikosti mezi Božím lidem.

Je to volání s požehnanými účinky

Bůh za páté říká Abrahamovi: „**Budeš požehnání.**“ (1. M. 12,2) Bude požehnáno nejen Abrahamovi samému v jeho navenek viditelné cestě, nýbrž zároveň bude požehnáním pro druhé. Měli bychom dobře promyslet význam těchto slov. Jak často zůstává věřící v nějakém spojení, o kterém připouští, že není v souladu s Božím slovem. Pokouší se pak uplatnit to, že je pro druhé užitečnější, než kdyby se odebral ven na místo oddělení. Avšak Bůh Abrahamovi neříká: „Jestliže zůstaneš v Ur Kaldejských anebo když se zastavíš v půli cesty v Cháran, budeš požehnáním.“ Teprve když poslechne Boží volání, je mu řečeno: „**Budeš požehnání.**“

Je to ochraňující volání

Abrahamovi je za šesté řečeno, že na tomto místě, vně jemu známého světa, prožije ochraňující Boží péči. Prožije sice odpor a zkoušky, neboť vždy zůstává pravdou, že „*kdo se uchyluje od zlého, loupeží bývá vydán*“ (Iz. 59,15). Ale Bůh říká tomuto oddělenému muži: „**Požehnám také dobrořečícím tobě, a zlořečícím tobě zlořečiti budu.**“ (1. M. 12,3) Oddělený muž je uchráněn mnoha zkoušek, které postihnou věřícího, jenž chce zůstávat ve spojení s tímto světem. Milosrdenství Pána zachránilo Lota před osudem Sodomy. Ale špatným spojením ztratil vše – ženu, děti, blahobyt a také své jméno.

Je to působivé volání

Když Abraham bude jednat ve víře v Boží slovo, je mu za sedmé řečeno: **„Požehnány budou v tobě všechny čeledi země.“** Známe použití, které Boží Duch u tohoto zaslíbení činí. Říká: *„Předzvěděvši pak písmo, že z víry ospravedlňuje pohany Bůh, předpovědělo Abrahamovi: Že v tobě budou požehnání všichni národové.“* (Gal. 3,8) Abraham neviděl předem – a nemohl to také vědět, jak dalekosáhlé následky bude mít jeho jednání ve víře jako odpověď na Boží povolání. Ale Bůh předem viděl, že toto jednání je jediná cesta požehnání pro všechny rodiny země. Tak může také v malé míře, kterou my můžeme uskutečnit, jen Bůh předem vidět dalekosáhlé požehnání pro druhé, které vychází od duše, jež v prosté a hluboké víře odpoví na Boží volání.

Překážky pro reakci na Boží volání

Viděli jsme požehnaná zaslíbení, která jsou spojena s Božím voláním, a poznáme, jak víra na volání odpovídá. Nejprve je nám však v tomto poučném příběhu ukázáno, jak často muži víry může být na nějakou dobu zbráněno, aby poslechl Božího volání.

Ze Štěpánovy řeči ve Skutcích 7 se dovídáme, že toto volání zastihlo Abrahama, *„v Mezopotámii, prvé než bydlil v Cháran“* (Skutky ap. 7,2). Překážkou v odpovědi na toto volání jsou přirozené svazky. Byl volán, ale přirozený člověk může zjevně na nějakou dobu ukázat velkou horlivost jako odpověď na takové volání. Ano, může dokonce převzít vedení, neboť čteme: *„I vzal Táre Abrama... a vyšli spolu z Ur Kaldejských, aby se brali do země Kananejské.“* (1. M. 11,31) Přirozený člověk se může pokoušet vstoupit na cestu víry. A nejprve může dokonce činit to správné s nejlepšími úmysly. Avšak ve své sebevěře bude chtít činit vždy více než to, k čemu má sílu. A tak se stane, že Táre sice opustí Ur, *„aby se brali do země Kananejské“*, avšak této země nikdy nedosáhne. Lidská přirozenost se zastaví na půli cesty v Cháran, a tam Táre bydlí až do své smrti.

A co se stane s Abrahamem, mužem Božím? Nechá si na nějakou dobu zbránit, aby Boží volání cele poslechl. Vždyť to nebylo prostě tak, že jeho otec šel **s ním**, nýbrž Abraham dovolil svému otci, aby převzal vedení, neboť čteme: „*I vzal Táre Abrama syna svého.*“ A tak výsledkem je, že země, do které je povolán, nejprve nedosáhne. Ve zprávě o Štěpánově řeči čteme: „*Tedy vyšel ze země Kaldejské, bydlil v Cháran. A odtud, **když umřel otec jeho**, přestěhoval jej do země této.*“ (Skutky apod. 7,4)

Kolika z nás po nějakou dobu bylo skrze milované příbuzné zbráněno v tom, abychom zvolili cestu oddělení, která je v souladu s Božím povoláním. Volání dosáhne věřícího, ten uzná jeho pravdu; a přece odsouvá uposlechnutí, protože nějaký blízký příbuzný není hotov vykonat krok vnějšího viditelného oddělení. Duše se drží naděje, že při troše čekání také ten blízký příbuzný bude přiveden k tomu, aby poznal toto volání, aby oba mohli jednat společně. Věřící naproti tomu nemůže to přirozené pozvednout k výšině víry, i když to přirozené muže víry může táhnout dolů a být mu překážkou. Může být uvedeno mnoho důvodů k omluvě tohoto polovičatého kroku. Ale nakonec to neznamená nic jiného, než postavit nároky přirozenosti nad Boží volání. Pak Bůh – jako v Abrahamově příběhu – může v okruhu rodiny dopustit smrt, aby odňal toho, který nám bránil v poslušnosti vůči Božímu volání. Abraham v každém případě poslechl úplně Boží volání teprve tehdy, když jeho otec zemřel.

Víra a nevěra

(1. Mojžíšova 12,4–20)

Abraham byl nyní osvobozen od přirozených vazeb, i když se to stalo bolestivě smrtí v jeho rodině. Když jeho otec zemřel, Abraham poslechl volání, neboť čteme: *„I vyšel Abram, tak jak mu byl mluvil Hospodin.“* (1. M. 12,4)

Bere s sebou Lota, svého synovce. Ale Lot se mu ukáže být se svým světským smýšlením přítěží. V případě svého otce Táře dovolil Abraham, jenž byl Bohem povolán lidské přirozenosti, aby převzala vedení, neboť čteme: *„Vzal Táře Abrama syna svého.“* To se stalo překážkou a následek byla smrt. V případě svého synovce přebírá Abram vedení, neboť je nám zde řečeno: *„A vzal Abram... Lota.“* (1. M. 12,5) I když tento doprovod se pro něho stane břemenem, nemohl bránit jeho kroku víry jako odpovědi na Boží volání.

Když přejal vedení přirozený člověk, četli jsme: *„Vyšli spolu z Ur Kaldejských, aby se brali do země Kananejské.“* Nyní, když převzala vedení víra, čteme znovu: *„Vyšedše, brali se do země Kananejské, až i přišli do ní.“* (1. M. 12,5)

Protiklad

Když přišli do Kanánu, zjistili, že *„tehdaž Kananejští byli v zemi“* (1. M. 12,6). To bylo velmi významné. O Abrahamovi Bůh řekl: *„Požehnám tobě.“* O muži Kanánovi Bůh řekl: *„Zlořečený Kanán.“* (1. M. 9,25) Když Bůh přivádí Abrahama, muže požehnání, do země zaslíbení, musí tento ihned zjistit, že ďábel už přesně do této země uvedl muže zlořečení. Tímto způsobem se ďábel snaží zmařit Boží plán a zabránit muži víry, aby se stal vlastníkem této země.

Porovnání

Totéž platí o křesťanu. Byl vyvolán z přítomného světa. Je účastníkem nebeského povolání. Je mu požehnáno každým duchovním po-

žehnáním v nebeských místech. Ale když nyní poslechne Božího povolání a nechává svět za sebou, zjišťuje, že naráží na odpor „*duchovních zlostí vysoko*“ (Efezským 6,12) Věřící, jenž by se chtěl těšit z duchovních požehnání, zjistí, že se proti němu stavějí duchovní moci zla, aby mu překážely v přivlastnění si nebeské půdy, která je jediným pravým a správným podílem Boží církve.

Pro Abrahama představuje Ur Kaldejských minulost. Vlastnictví země ale bylo ještě budoucí. V mezidobí nevlastnil ani svět, který nechal za sebou, ani ten lepší „svět“, který pro něho byl určen. To je také postavení křesťana, jenž odpovídá na Boží volání. Nechal přítomný svět za sebou, ale ještě nedosáhl budoucího světa.

Možná že se zeptáme: Co je potom podílem toho, kdo odpoví na Boží volání, a co ho udrží v tomto postavení mimo svět? Abrahamův příběh k tomu dává bohaté poučení a povzbuzení.

Poslušnost víry

Nejprve musíme poznat, že velkolepá zásada, na jejímž základě Abraham jednal, je zásada víry. Je zjevné, že když opustil jeden svět a druhý ještě nevlastnil, neměl nic pro přirozené oko. Ne že by tento svět neviděl. Ale to, co viděl, viděl ve víře. Proto čteme: „*Vírou, povolán jsa Abraham, uposlechl Boha, aby odšel na to místo, které měl vzítí za dědictví,*“ a: „*Vírou bydlil v zemi zaslíbené,*“ a... „*Podle víry zemřeli ti všichni.*“ (Židům 11,8.9.13)

Cesta víry

Za druhé se Abraham a ti, kteří šli s ním, když na základě víry poslechli Božího volání, stali cizinci a lidmi bez občanství. Duch Svatý o nich v Novém zákoně říká: „*Vyznávali, že jsou hosté a příchozí na zemi.*“ (Židům 11,13) To velmi jasně vidíme ve zprávě o Abrahamovi. V Cháran byl Abraham, jak jsme viděli, na nějaký čas zdržen. Čteme, že tam bydlel (1. M. 11,31). Když pak přišel do země Kanán, je řečeno: „*Rozbil stan svůj.*“ (1. M. 12,8) To udělal jako někdo, kdo nemá pevné bydliště. Dokonce čteme, že Abraham prošel tu zemi (6. verš).

Jako cizinec neměl v tomto světě nic než stan. Jako poutník prošel zemí k jinému světu.

Podíl víry

Za třetí se dozvídáme, co Abrahama na této cestě poutníka udržovalo. Je řečeno: „*I ukázal se Hospodin Abramovi a řekl: Semeni tvému dám zemi tuto.*“ (1. M. 12,7) Dobře uvaž tyto dvě věci:

- 1) Dvakrát je zmínka o skutečnosti, že „Hospodin se mu zjevil“.
- 2) Země mu je představena jako budoucí vlastnictví.

Abraham vidí Krále v jeho okrase a zemi, která je daleko vzdálená. Jde svou cestou jako cizinec a poutník ve světle slávy Boha, který ho povolal, a ve světle země, ke které jde. Tak v Novém zákoně čteme: „*Nebo očekával města základy majícího,*“ a: žádal „*lepší, tj. nebeské země*“ (Židům 11,10.16).

Ani u nás tomu není jinak. Jen když máme před sebou Krista a požehnání nebeské vlasti, k níž směřujeme, poneseť alespoň malou mírou charakter cizinců a poutníků. Nestačí znát učení o Kristu a o nebi, které leží před námi na konci cesty. Musíme tak jako apoštol mít ve svém srdci přání: „*Abych poznal jej,*“ a: „*Snažně běžím, zda bych i uchvátiti mohl, načež uchvácen jsem od Krista Ježíše.*“ (Fil. 3,10.12)

Zaujetí místa vně světa jako odpověď na naše povolání nám umožní růst v osobním obecenství s naším Pánem samým. Neboť On řekl: „*Kdo by měl přikázání má a ostříhal jich, on jest ten, který mne miluje. A kdo mne miluje, milován bude od Otce mého a já jej budu milovati a zjevímu jemu samého sebe.*“ (Jan 14,21)

Odpověď víry

Když se Hospodin Abrahamovi zjevil, ihned čteme: „*Tedy vzdělal tu oltář.*“ (1. M. 12,7) To bezpochyby mluví o velebení. V Epištole Židům ti, kteří jdou ke Kristu ven z tábora, nesou nejen charakter

poutníků, kteří nemají zůstávajícího města, nýbrž stávají se velebiteli, kteří „obětují Bohu oběť chvály vždycky“ (Židům 13,13–15).

Abraham si tak byl nejen vědom slávy země ve vzdálené budoucnosti, nýbrž pochopil něco ze slávy Toho, jenž se mu zjevil. Dar země vyvodí pravý dík. Ale velikost Dárce z něho udělala velebitele. Tak tomu je vždy. Neboť velebení je projev našich srdcí, která jsou naplněna slávou Osoby, kterou obdivujeme.

Zdroj víry

Za páté Abraham „vzýval jméno Hospodinovo“ (1. M. 12,8). To ukazuje jeho závislost na Hospodinu. Ať už byly jeho potřeby, strádání jeho putování a zkoušky, které křížily jeho cestu, i odpor, s nímž se střetával jakkoli velké: vlastnil nevyčerpatelný zdroj, neboť mohl vzývat jméno Hospodinovo.

Bohabojní lidé nalézají své zdroje pomoci vždy v Pánu Ježíši, ať už jejich dny jsou jakkoli těžké. V době zkázy před potopou byli takoví, kteří jako Kain „odešli od tváře Hospodinovy“. Ale byli také bohabojní lidé, kteří začali „vzývat jméno Hospodinovo“ (1. M. 4,16.26). Tak i v temných dnech proroka Malachiáše tu byli bohabojní lidé, kteří nalézali svůj zdroj pomoci v Hospodinu, neboť čteme: „Kteří se bojí Hospodina, ti mluvili jeden k druhému.“ (Mal. 3,16)

V prvních dnech církve byli věřící známi jako takoví, „kteří vzývali jméno toto“ (Skutky ap. 9,21). Uprostřed pronásledování se obraceli ke svému Pánu. A uprostřed zkázy posledních dnů křesťanstva jsme ujišťováni, že tu stále ještě budou takoví, kteří „vzývají Pána ze srdce čistého“ (2. Tim. 2,22).

Jakkoli působivá je pro nás Abrahamova víra, přece bychom měli vědět, že to byl člověk s týmiž pocity jako my. Nikdo nemůže jít cestou víry, aniž by byl zkoušen. Tato zkouška je dopuštěna, abychom na jedné straně poznali svou slabost, ale na druhé straně také Boží milost a věrnost.

Abrahamova nevěrnost

V Abrahamově životě přišel test ve formě hladu. Byla to tvrdá zkouška, neboť „*byl hlad v té zemi*“ (1. M. 12,10). Když Hospodin dovolí hlad, může bezpochyby také utišit všechny potřeby svého lidu uprostřed takového hladu. Žel že Abraham pod tlakem svých potřeb dopouští, aby okolnosti vstoupily mezi jeho duši a Hospodina. Místo aby k Němu znovu volal, poddává se diktátu prostého přemýšlení nebo tak zvaného zdravého lidského rozumu. Tím se na čas dostává pryč z cesty víry a jde „*do Egypta*“ (1. M. 12,10). Místo aby důvěřoval Bohu, aby Ten ho zachoval, jde Abraham „*dolů*“ ke světu, aby tam hledal pomoc.

A když tento chybný krok podnikl, zjišťuje, že sice jeho bezprostřední potřeby jsou utištěny, ale že zároveň je konfrontován s novými těžkostmi. Jsou vyvolány tímto chybným postavením, do kterého se přivedl. Má strach, že kvůli žádosti Egyptských, kteří budou toužit po jeho ženě Sarai, bude zabit.

Když se přivedl do postavení, ve kterém už nemůže stavět na tom, že ho Bůh ochrání, zůstávají mu už jen jeho vlastní snahy, aby se s novou těžkostí vyrovnal. Ponechán sám sobě klesá dokonce pod úroveň světa a jedná jako lhář. Dvojakou řečí – tedy lží – se pokouší chránit se na úkor své ženy.

Nevěra, která s sebou už přináší vlastní úsudek, vede zpravidla právě k tomu zlému, kterému jsme se chtěli vlastně vyhnout. Kdosi řekl: „Synové lidí chtěli stavět věž, aby nebyli rozptýleni po celé zemi. Ale Hospodin je rozptýlil, **protože** ji stavěli (1. M. 11,4–9). Abraham se bojí, že Farao by mohl vzít jeho ženu, a říká, že to je jeho sestra (jako kdyby jej Bůh nemohl ochránit), a **proto** ji Farao bere do svého domu.“ Tak se to později opět stalo za podobných okolností. Elimelech opouští Boží zemi, aby ušel strachu ze smrti hladem, ale smrt ho dostihne v Moábské zemi (Rut 1,1–3).

Abrahamovi se tímto chybným krokem skutečně dostává pomoci ve vztahu k jeho bezprostřední potřebě. Ano, může dokonce získat bohatství. Ale za jakou cenu! Neboť v Egyptě nemůže ani rozbít stan, ani postavit oltář. A také jméno Hospodinovo tam nemůže vzývat.

Věrnost Abrahamova Boha

Ale i přes selhání je Bůh vůči svému lidu věrný. „*Darů zajisté svých a povolání Bůh nelituje.*“ (Řím. 11,29) Bůh se svého lidu nevzdává, když ten zklamal. Jedná v náš prospěch, i když v cestách Jeho vlády musíme pro svou pošetilost trpět. Tak jednal Bůh i zde ve prospěch svého chybujiícího služebníka. Čteme: „*Ale Hospodin trápil Faraona ranami velikými, i dům jeho, pro Sarai manželku Abramovu.*“ (1. M. 12,17)

Když byl Abrahamův podvod odhalen, je od světa poslán pryč. Farao říká: „*Ted' máš manželku svou, vezmi a jdi.*“ (1. M. 12,19) A Farao se také stará o to, aby Abraham skutečně šel, neboť „*poručil o něm mužům, a propustili ho, i manželku jeho i všecko, což měl*“ (1. M. 12,20). Je smutné, když svět posílá věřící pryč ne proto, že by byli věrnými svědky pro Boha, nýbrž protože ukázali zahanbuující chování. Tak Boží dobrotivost působí, že Jeho ubohý služebník opět vychází z tohoto chybného postavení, ale ne bez výčitek a hanby.

Odmítnutí a volba

(1. Mojžíšova 13)

Pravost Abrahamova napravení na cestě víry je rychle podrobena zkoušce. Okolnosti zjevují, že opět chodí ve světle nebeské země. Tak si může dovolit odmítnout dobře zavlažovanou rovinu, kterou si zvolí jeho světsky smýšlející synovec.

Napravení po selhání

Abraham byl poslán pryč z Egypta. Kam jde, to svět nezajímá. Abraham naproti tomu je skutečný muž víry, i když – tak jako my – na cestě víry zklame. Když poznal požehnání tohoto místa vně světa, nemohl svou duši uspokojit ničím jiným než návratem k tomuto místu požehnání, od kterého zbloudil. Tak čteme: „*Vstoupil tedy Abram z Egypta... ku poledni... A šel cestami svými od poledne až do Bethel, až k místu tomu, kdež prvé byl stánek jeho... k místu oltáře.*“ (1. M. 13,1–4)

Jak tomu je u každé vpravdě napravené duše, jde po téže cestě zpět krok za krokem, až opět našel svůj charakter cizince a poutníka s jeho stanem a velebitel s jeho oltářem. A jako na Bohu závislý muž opět vyzývá jméno Hospodinovo.

Následky selhání

Abrahamovo napravení je úplné, ale výsledky jeho selhání jsou vidět v druhých. Věřící nikdy nezklame, aniž by druhé neovlivnil ke špatnému, i když on sám je napraven. Následek Abrahamova selhání se ukazuje ihned u Lota. V Táře jsme viděli přirozeného člověka, který může vydat dobré vyznání, ale není v stavu jít po cestě víry, která vede ven ze světa. V Abrahamovi jsme viděli muže víry, který jedná v souladu s Hospodinovým slovem a zaujímá místo mimo svět, i když čas od času na této cestě zklame.

V Lotovi vidíme pravého věřícího, jenž zaujímá své místo vně světa, ale ne ve víře v Boha, nýbrž pod lidským vlivem. Už jsme viděli, že když Abraham odešel z Cháran, „šel Lot s ním“ (1. M. 12,4). I nyní, když se Abraham vrátil z Egypta, šel „Lot s ním“. A nyní čteme o Lotovi potřetí, že „s Abrahamem chodil“ (1. M. 13,1.5).

Lot je zástupcem velké skupiny křesťanů, kteří zaujímají správné postavení mimo svět, ale činí to pod vlivem přítele nebo příbuzných, místo aby toto místo zvolili skrze osobní zkoušky víry před Bohem. Od začátku své cesty, jak ji nalézáme v Písmu, se Lot pokoušel žít z Abrahamovy víry. V různé míře a různým způsobem se však žel my často podobáme tomuto Lotovi. Pak jednáme jako takoví, kteří mají víru, aniž bychom ji sami uskutečňovali. Pak musíme zjistit, že neumíme pevně stát, když jsme zkoušeni nějakým pokušením.

Když taková zkouška přijde, pak věřící, kteří žijí z víry někoho druhého, se zhroutí a vzdají se cesty, která není přitažlivá pro tělo, a kvůli které neměli žádné osobní zkoušky víry. Ne zvolili ji v osobní víře.

Osídlo bohatství

Jak často se zkouška dnes podobá oné, o které čteme v příběhu Abrahama a Lota. Čteme: „Vznikla nesnáze.“ (1. M. 13,7) Dozvídáme se také, že bezprostřední důvod jejich sporu spočíval v jejich majetku. Dobře uděláme, když vezmeme na vědomí dvojnásobný výrok o tom, že nebyli v stavu bydlet spolu. Významnou příčinou oddělení bylo: „Proto že zboží jich bylo veliké.“ Jak často se věřící od oněch dnů od sebe oddělili na základě závisti kvůli duchovním darům nebo časnému bohatství. Zneužití duchovních darů bylo příčinou roztržky ve shromáždění v Korintu. Pavel může tomuto shromáždění říci: „Všemi věcmi obohaceni jste v něm, každým slovem i všelikým uměním.“ Ale právě tato bohatství se stala příčinou pro spor a roztržku, neboť apoštol říká: „Jest mezi vámi nenávisť, svárové a různice.“ A připojuje k tomu, že „jeden pro druhého nadýmali se proti někomu“ (1. Kor. 1,5; 3,3; 4,6). Chudoba by je bývala přivedla k tomu, že by se přidrželi jeden druhého. Jejich bohatství naproti tomu se stala příčinou k roztržkám.

V případě Abrahama a Lota se časné bohatství stalo příčinou pro rozdělení. Ptáme se: Odkud měli toto časné bohatství? Když Abraham přišel na začátek cesty víry a Lot šel s ním, čteme, že s sebou vzali „všecko zboží své“ (1. M. 12,5). Ale to nebyla žádná příčina pro spor. V Egyptě naproti tomu Abraham nabyl velké zboží, takže po jeho napravení čteme: „*Byl pak Abram bohatý velmi na dobytek, na stříbro i na zlato.*“ (1. M. 13,2)

Tak se bohatství, které Abraham nabyl tím, že sešel z cesty víry, stalo příčinou sporu a rozdělení mezi bratry. Tím, že se mezi sebou přeli, přestali ti dva bratři být Božími svědky před Kananejskými a Ferezejskými, kteří bydleli v zemi.

Postoj víry

Při tom všem nesmíme zapomínat, že Abraham byl napravený muž ve správném postavení a se správnými pohnutkami, zatím co Lot se sice nalézal ve správném vnějším postavení, ale jen jako ten, kdo šel s někým druhým. A tak se spor stává nejen smutnou příčinou toho, aby se zjevilo Lotovo světské smýšlení. Přivádí na světlo také nebeské smýšlení Abrahama, jenž je hotov zřící se viditelných věcí. Abraham to je, jenž říká: „*Nechť, prosím, není nesnáze mezi mnou a tebou... poněvadž muži bratři jsme.*“ Ten, kdo se nalézá v postavení, pro které vlastně vůbec nemá víru, se nakonec stane příčinou sporů mezi bratřími. Udělal by lépe, kdyby se oddělil od muže, jehož víru neumí napodobit.

Abraham před sebou viděl nebeskou zemi. Tak si může dovolit zřící se pohodlí a bohatství, jež skýtá přítomný svět. Lot smí volit. A když zvolí to nejlepší, co se týká přirozeného a viditelného, je Abraham spokojen s tím, že může jít po cestě, kterou pro něho zvolí Bůh, ať je to cesta drsná nebo rovná. Ví, že skončí v zemi zaslíbení se vším jejím požehnáním.

Volba těla

Pod vlivem někoho jiného šel Lot spolu s ním cestou vnějšího oddělení. Když potom musí sám volit, ukazuje, že se v jeho srdci nalézá svět (verše 10–13). Aniž by hledal Boží vedení, volí místo svého přebývání podle toho, co vidí. „*Pozdvih tedy Lot očí svých, spatřil všecku rovinu vůkol Jordánu.*“ Byl to přitažlivý, ano svůdný pohled, který sliboval pohodlí a bohatství. Všude byla voda pro jeho stáda, aniž se musel lopotit kopáním studní. Rovina byla dokonce tak úrodná, že čteme: „*jako zahrada Hospodinova*“. Ale ještě významnější je dodatek: „*a jako země Egyptská*“. Žel že Lot tím, že šel s Abrahamem do Egypta, přišel na chuť egyptským rozkoším. Tak v něm byla zesílena touha po světském pohodlí a bohatství.

Tak Lot volí celou rovinu Jordánu a vzdává se cesty oddělení, pro kterou nikdy neměl osobní víru. Provždy opouští zemi Kanán. Zvolit zavlažovanou rovinu nebylo samo o sobě ničím špatným nebo převráceným. Ale dokázal, že srdce nebylo obráceno k neviditelné zemi Božího zaslíbení. K tomu spočívalo konkrétní nebezpečí dobře zavlažované roviny v tom, že satan uprostřed postavil Sodomu.

Abraham zůstává v zemi Kanán, zatím co Lot bydlí ve městech roviny. Poté co opustil cestu víry a zvolil cestu vidění a světského pohodlí, vede jeho cesta stále dolů. Neboť jak později čteme, „*rozbil stany až k Sodomě*“. O onom městě čteme, že „*lidé pak Sodomští byli zlí a hříšníci před Hospodinem velicí*“. A my se ještě dozvíme, že pro Lota už nebylo napravení. Klesá stále hlouběji a hlouběji, až nakonec mizí z obrazu v oblaku hanby a zneuctění.

Vyznání víry

Když je Abraham osvobozen od břemene svého světsky smýšlejícího synovce, mluví k němu opět Hospodin. Lot se nechal vést svými očima a nevážil si Hospodinova vedení. Výsledkem bylo, že pohled jeho očí povzbudil žádosti jeho srdce, takže jeho nohy následovaly volbu jeho srdce.

Nyní používá své oči Abraham, ale pod vedením Hospodina. Neboť když se od něho oddělil Lot, Hospodin řekl: „*Pozdvihni nyní oči svých, a pohleď z místa, na němž jsi...*“ Má se podívat všemi směry na zem, kterou mu Hospodin dal. Také pro nás je dobré, když jsme osvobozeni od tíže těch, kteří nemají víru pro místo vnějšího oddělení, abychom své srdce obrátili k tomu, co je nahoře, „*když nepatříme na ty věci, které se vidí, ale na ty, které se nevidí*“ (2. Kor. 4,18). Měli bychom se radovat z každé části zjevení, které nám Bůh daroval z budoucího světa, z nebeské země s jejím městem, které má základy (Židům 11,10).

V tomto smyslu můžeme stále ještě být poslušní Hospodinovy směrnice dané Abrahamovi, když mu řekl: „*Vstaň, projdi tu zemi na dyl i na šíř její; nebo tobě ji dám.*“ Když Abraham byl osvobozen od toho, jenž byl jen napodobitelem, a může se pozvednout nad každou žárlivost, dovoluje Hospodinu, aby určoval jeho cestu. A tak se raduje ze slávy budoucího světa, na který trpělivě čeká. Zatím prochází zemí – se svým stanem a svým oltářem.

Lotova porážka a Abrahamovo vítězství

(1. Mojžíšova 14)

V 1. Mojžíšově 12 jsme sledovali požehnání na cestě víry, která byla Abrahamovou odpovědí na Boží volání. Také jsme museli zjistit, jak můžeme sklouznout, když nás neudrží síla Pána.

V 1. Mojžíšově 13 jsme viděli, že věřící se zřiká výhod tohoto světa, když chce jít cestou víry. V protikladu k tomu stojí smutná volba světa od věřícího, jenž se nechává ovládat přirozenými očima.

14. kapitola 1. Mojžíšovy knihy nám představuje konflikty světa: národy vedou válku proti národům. V těchto střetnutích dobývá vítězství věřící, jenž odmítl nabídky světa. Naproti tomu ten věřící, jenž svůj život vede jen svými přirozenými očima, se dostává pod moc tohoto světa. Nadto se učíme, že konflikty v tomto světě ústí pod Božími soudy v osvobození Božího lidu, ale také ve zřízení vlády Krista jako Kněze a Krále. To je obrazně představeno v Melchisedechovi, králi Sále.

Konflikt

Kapitola začíná vážným obrazem tohoto přítomného zlého světa. Jedná se o výjev, ve kterém se národy samy rozdělují na skupiny a vytvářejí pakty, aby mohly vést své dobovačné plány. Zároveň se tak chtějí chránit před útoky.

K tomu se jedná o bezbožný svět, ve kterém jsou lidé nuceni proti své vůli sloužit vládám, anebo se proti těmto vládám bouřit, aby opět dosáhli své svobody (4. verš).

Tak se celý svět, ať se jedná o vyšší nebo nižší sféry – horu nebo poušť (6. verš) – stává místem válečných zájmů a sobeckých konfliktů.

Zajetí

Zpráva o těchto střetnutích ve světě vede k tomu, co má tak hluboký dosah a je poučné – ke kontrastu mezi věřícím, jenž je veden svými očima, a tím, jenž vede svůj život vírou. V průběhu těchto bojů je muž vidění, Lot, zajat světem. Naproti tomu Abraham, muž víry, dobývá nad světem vítězství.

Tak čteme, že vítězni králové „*vzali také Lota a zboží jeho, syna bratra Abramova, a odjeli; neboť on bydlil v Sodomě*“. Je poučné poznat, že Lot, o němž jsme v kapitole 13,12 četli, že zvolil rovinu Jordánu „*podav stanů až k Sodomě*“, mezitím udělal další krok směrem dolů, neboť zde čteme: „*bydlil v Sodomě*“. Můžeme si být jisti, že to nebyl Lotův úmysl, aby bydlel v Sodomě, když postavil své stany směrem k tomuto městu. Ale jeden špatný krok vede k dalšímu. Přibližovat se ke světu vede rychle k tomu, že jsme do světa vtaženi. A tím, že Lot bydlí ve světě, je také zatažen do jeho konfliktů a zajat jeho vládou.

Je stále ještě pravda, že věřící, jenž se usadí v tomto světě, nemá proti němu sílu. Tam, kde chybí víra, která má před zraky budoucí slávu, není ani víra k překonání přítomného zlého světa. Přesně tak tomu bylo u Lota. Nikdy nepřekonal svět; naopak, je stále přemáhán jedním zlým vlivem za druhým. Přijal místo vnějšího oddělení pod vedením Abrahama a nikoli vírou v Boha. Když přichází zkouška, padá, a sice pod vlivem zdánlivě dobrých vyhlídek, které má před očima. Když přišel blíže ke světu, dostává se stále více pod jeho vliv a usazuje se v Sodomě. Nakonec bydlí v Sodomě a musí zjistit, že v den boje je velmi osamělým mužem, který nemá sílu a ani žádného člověka, který by mu pomohl. K tomu není v stavu **počítat s Boží pomocí**. Bez síly v den boje je zajat svými nepřáteli.

Protiklad

V protikladu k Lotovi, který zvolil svět a tím se stal jeho zajatcem, je nám nyní představen muž, jenž se zřekl výhod světa a přemáhá ho. Lot, jak jsme viděli, je v den boje nepřipraven. Naproti tomu Abra-

ham, který žije oddělen od světa, je na konflikt připraven. Má ve své domácnosti takové, kteří jsou cvičeni pro boj. A tak je v stavu bojovat dobrý boj – ale ne s cílem vyvýšit sám sebe nebo nabýt bohatství tohoto světa, nýbrž aby pomohl bratrovi, který je zajat mocí světa.

Zbraně našeho boje nejsou tělesné. Nebojujeme proti tělu a krvi (Ef. 6,12). Přesto však je křesťanský boj velmi reálný. Bráníme pravdu a pokoušíme se osvobodit takové, kteří jsou v nebezpečí, že budou zapleteni do náboženského světa nebo jím byli už zajati.

Pavel žil ve světle jiného světa a chlubil se křížem našeho Pána Ježíše Krista, skrze který mu svět byl ukřižován a on světu. Bojoval dobrý boj a ušel tak osidlům těch, kteří chtějí zbohatnout, a tím se sami probodávají mnohými bolestmi (srovnej s 1. Tim. 6,10). Bojoval velký boj za ty, kteří byli v nebezpečí, že upadnou pod moc náboženského světa (Kol. 2,1).

Odměna

Abraham však nejen vítězí nad nepřátelstvím světa, ale osvědčí se také proti jeho hrůzám a jeho darům. Můžeme být povýšeni nad nepřátelství světa, a přece padneme za oběť jeho laskavosti. A nikdy nejsme ve větším nebezpečí, že padneme, než právě ve chvíli nějakého vítězství. To nepřítel ví velmi dobře. A tak přichází právě v takovou chvíli s pokušeními, protože nejsme na stráži. Tak tomu bylo u Abrahama: „*Tedy vyšel král Sodomský proti němu, když se navracoval*“ od triumfu nad nepřátelskými králi.

Ale když král Sodomy přichází, aby Abrahama pokoušel, je tu už král Sále, aby ho podepřel. Duch Svatý nám v Epištole Židům podal duchovní význam tohoto krásného výjevu. Tam je Melchisedech uveden jako předobraz sláv Pána Ježíše. Jeho jméno a jméno jeho země znamenají, že je král spravedlnosti a král pokoje. K tomu byl „*kněz Boha silného nejvyššího*“ (Židům 7,1–3).

Jako král přináší svým poddaným spravedlnost a pokoj. Jako kněz uvádí chvalozpěv svého lidu před Bohem. Jako Boží zástupce před

lidmi Melchisedech žehná Abrahamovi v Božím jménu. Jako zástupce člověka před Bohem chválí Nejvyššího ve jménu Abrahamovu.

Tak bude Bůh v budoucích dnech 1000letého království znám jako Nejvyšší, jenž osvobodí svůj pozemský lid od nepřátel a v soudu bude jednat s každou nepřátelskou mocí. Pak bude Kristus skutečně zářit jako Král a Kněz. To je nám skrze proroctví jasně sděleno: „*Ten-
týž zase přinese slávu, a seděti a panovati bude na trůnu svém, a
bude knězem na trůnu svém, a rada pokoje bude mezi nimi oběma.*“
(Zach. 6,13) On bude ten pravý Král spravedlnosti, Král pokoje a
Kněz Boha nejvyššího.

Když Melchisedech vynesl chléb a víno, jsou Abrahamovy potřeby utišeny a jeho radost je zajištěna. Tak se může zřící dárků tohoto světa. Abraham pozvedl svou ruku k Hospodinu, Bohu silnému nejvyššímu. To je Ten, jenž vlastní všechnu plnost v nebi i na zemi. Když mu bylo od Boha požehnáno, nechce od tohoto světa nic přijmout, aby svět nemohl říci: „*Já jsem obohatil Abrama.*“

Maje všechna duchovní požehnání v nebeských místech a obdaro-
ván všemi nevyzpytatelnými bohatstvími Krista, se může věřící po-
zvednout nad svody tohoto světa a odmítnout jeho dary a pocty.
Může žít život víry na cestě oddělení – a přitom se těšit pokoji ve
svém srdci. Víra jde touto cestou ve světle budoucího světa. Víra ví,
že všechny boje tohoto světa skončí ve slavné vládě Krista, když On
osvobodí svůj ubohý, zbloudilý lid od jeho nepřátel a na tuto zem
bude uvedena spravedlnost a pokoj. Tak čteme: „*Bude soudit lid tvůj
v spravedlnosti a chudé tvé v pravosti. Hory i pahrbkové přinesou
lidu pokoj skrze spravedlnost.*“ (Žalm 72,2.3 – přel.)

Synovství a dědictví

(1. Mojžíšova 15)

V 1. Mojžíšově 11 až 14 jsme viděli veřejné svědectví Abrahamovo před lidmi. Druhá část jeho příběhu, kterou nalézáme v kapitolách 15 až 21, nám ukazuje osobní cvičení duše před Bohem. Je jasné, že Abrahamův odchod z Cháran, jeho stan, jeho oltář, jeho zřeknutí se nabídky světa a jeho vítězství nad králi byly veřejně známé skutečnosti. Ukazují jeho život víry a slavný cíl, ke kterému vede. Nyní se musíme dovědět, že jeho vnitřní cvičení za tímto veřejným svědectvím zaostalo.

Je velmi důležité poznat, že jsme nejen byli povolání k tomu, abychom byli svědky pravých skutečností, nýbrž abychom též vydávali svědectví o pravdách, které ovlivnily naši vlastní duši.

V těchto obdivuhodných událostech nalézáme osobní styk mezi Bohem a mužem, který má tytéž pocity jako my (srovnej s Jakuba 5,17). Bůh se zjevuje Abrahamovi ve viděních a v osobních návštěvách, ve kterých mluví s Abrahamem, a dokonce přijímá jeho pohostinství. V těchto rozhovorech zjevuje Bůh cíl svého srdce, pokud se týká Abrahama a jeho potomků. Jedná s Abrahamem jako s přítelem a ukazuje mu své myšlenky o tomto světě.

Boží zjevení

Abraham sám může před Bohem v plné důvěře rozprostřít svá trápení, své těžkosti a své prosby za druhé. Sklánějící se Boží milost a bezpodmínečná Abrahamova důvěra jsou pro nás velmi poučné. Ve světle plného zjevení Boha jako našeho Otce je pro nás věřící možné, abychom se těšili ještě větší důvěrnosti s Bohem. Měli bychom svá srdce skutečně někdy zkusit vzhledem ke své dětské důvěře v Boha. Přinášíme k Němu každou těžkost? Rozprostíráme před Ním svá trápení? A prosíme v důvěrné lásce za druhé? Těmito milými výjevy jsme přinejmenším povzbuzováni, abychom tento důvěrný styk s Bohem znovu pěstovali.

Příčina pro tato nová Boží sdělení je rovněž velmi poučná. Abraham právě odmítl dary a pocty tohoto světa. „**Když pak ty věci pomínuly, stalo se slovo Hospodinovo k Abramovi u vidění, řkoucí: Neboj se Abrame, já budu pavezá tvá a odplata tvá velmi veliká.**“ Když Abraham vzbudil nepřátelství světa, potřebuje štít. Když odmítl dary tohoto světa, dostává odměnu od Boha. Boží ochrana a Jeho odměny předčí vše, co nám může nabídnout tento svět. Když je Bůh naším štítem, nemusíme se bát odvetných úderů poražených nepřátel. S Bohem jako svou odplatou se můžeme zříci darů tohoto světa.

Odpověď víry

Odpověď na tato Boží sdělení je krásná, protože nám ukazuje prostou Abrahamovu důvěru. Bůh řekl: „**Já jsem... odplata tvá velmi veliká.**“ Abraham bere Boha s velkou důvěrou za slovo a ptá se: Když tomu tak je, co mi potom dáš? K tomu před Bohem předkládá své potřeby. Říká, jak to je: „Mluvil jsi o mých potomcích. Zaslíbil jsi mi zemi. Ale já jsem bez dětí a moje celé vlastnictví přejde na mého služebníka Eliezera. Dal jsi mi zemi a mluvil jsi o mém potomstvu. Ale nedal jsi mi žádné potomky, takže služebník bude mým dědicem.“

Odplata milosti

Hospodin Abrahamovi odpovídá a – jak tomu u Boha je vždy – Jeho dary převyšují naše prosby. Abraham prosil za syna. Boží odpověď je, že mu zaslibuje nejen syna, nýbrž dědictví pro jeho potomky. Synovství a dědictví jsou dvě velká témata Boží odpovědi. Slovo k Abrahamovi zní: „**Který vyjde z života tvého, ten dědicem tvým bude,**“ a: „**Já jsem Hospodin, který jsem tě vyvedl z Ur Kaldejských, abych dal zemi tuto k dědičnému vládařství.**“ Celý ten výjev ilustruje pravdu z Římanům 8,17: „**A jestliže synové, tedy i dědicové.**“ Synovství a dědictví, ať už to je pro pozemský Boží lid nebo pro nebeský lid, jsou spolu nerozlučně spojeny. Naše výhledy do budoucnosti jsou spojeny s tím, že jsme synové. Jestliže jsme synové, musíme být

také dědicové. Bůh nemá syny, aniž by pro ně nepřipravil také dědictví.

Přičtení spravedlnosti

Tento krásný obraz nám ale ukazuje ještě další pravdu, totiž že všichni věřící jsou „synové Boží skrze víru v Krista Ježíše“ (Gal. 3,26 – přel). Víra sama o sobě tu už byla předtím. Ale zde čteme poprvé, že jeden muž „uvěřil Hospodinu“ (1. M. 15,6). Tak také vidíme, jak je víra ukázána ve své prostotě. Abraham je vyveden ze svých vlastních okolností a vše, co má činit je **přihlížet, naslouchat a věřit**. Nemá hledět na Sárů ani na sebe samého, ani na zem a všechno, co je ve spojení s přirozenými věcmi. Namísto toho mu Hospodin říká: „Vzhlédni nyní k nebi!“ A když vzhledá ke hvězdám, slyší, co mu Bůh zaslubuje: „Takové bude símě tvé!“ Pak čteme: „I uvěřil Hospodinu, a počteno mu to za spravedlnost.“

Víme, jak Boží Duch tento výjev používá v Římanům 4, aby nám ukázal cestu, na níž je věřící v Krista před Bohem prohlášen za spravedlivého. Nám hříšníkům je představen Kristus a Bůh jakoby říká jako tehdy: „Pohlédni“ a „slyš“! **Pohlédni** k nebi a hleď na Krista ve slávě! **Slyš** to, co o Něm říká Bůh. On zemřel za všechny a Bůh je Pánem Ježíšem a Jeho dílem uspokojen. Jestliže člověk pohlédne na Ježíše a poslechne, co Bůh říká, tu ve své bídě uvěří v Ježíše jako v Toho, jenž za něho zemřel. A Bůh říká o tom, jenž věří, že před Ním je osvobozen od všech svých hříchů a je před Ním přiveden do postavení spravedlivého. K tomu se stal Božím dítětem, a když dítětem, pak také dědicem.

Odpuštění hříchů

K tomu Abraham zakouší, že oběť je základem každého požehnání. Tak si musíme být vždy vědomi toho, že věčným základem našeho požehnání je velká Kristova oběť. „Bez krve vylití není odpuštění vin.“ (Židům 9,22) Může tu být rozdílné oceňování Kristovy oběti. To je

možná ukázáno různými zvířaty, která měl Abraham obětovat. Ale jenom **oběť** může zajistit požehnání.

Když poznáváme, že všechno požehnání pro nás spočívá na velké Kristově oběti, jsme ochráněni před útoky nepřítele, který by toto velké dílo chtěl snížit. Je na nás, abychom bojovali za pravdu a odehnali každého nečistého ptáka, který by chtěl popírat Ježíšovu oběť a chtěl Kristovu krev pošlapávat nohama.

Když k tomu oběť je základem každého požehnání, musíme smrt Krista vírou vztáhnout zcela osobně na sebe. „*Západ slunce*“ a „*dřímota těžká*“ a „*hrůza a tma veliká*“, to vše mluví o cvičeních duše, která s tím jsou spojena, když přemýšlíme o hlubokém významu kříže. Neznal také Pavel něco z těchto zkušeností? Neboť čteme, že když viděl Krista ve slávě, „*byl tu za tři dni, nevida a nejedl ani nepil*“ (Skutky ap. 9,9).

Nakonec se Abraham měl naučit, že cesta ke slávě je cestou utrpení. Dostává se mu ujištění, že jeho potomci přijdou do zaslíbené země. Ale předem musejí prožít utrpení. Tak jsou v Abrahamově příběhu ukázány čtyři pravdy z Římanům 8,17: že jsme synové Boží a spoludědicové Krista, že s Kristem trpíme a půjdeme do slávy. Poznáváme, že na druhé straně „*pece utrpení*“ je světlo slávy.

Tělo a zákon

(1. Mojžíšova 16)

V 1. Mojžíšově 15 jsme viděli, že Abrahamovi bylo ve svrchované milosti a s určitostí zaslíbeno požehnání. Základem pro to byla oběť. Tím byla ukázána velká pravda, že každé požehnání, ať pro Boží pozemský nebo nebeský lid, je darováno ve svrchované milosti a zároveň v dokonalé spravedlnosti na základě Kristovy smrti.

V této kapitole nalézáme Abrahamův pokus zajistit si zaslíbení dědice tělesným způsobem a na základě skutků, resp. vlastní snahy.

Test

Bůh zaslíbil Abrahamovi syna a patriarcha Bohu uvěřil (1. M. 15,4–6). Nyní je jeho víra vystavena zkoušce, neboť čteme: „*Sarai pak manželka Abramova jemu nerodila.*“ Jak tedy bude Abraham moci obdržet dědice? V této zkoušce se jeho trpělivost hroutí. Místo aby čekal na Boží čas, pokouší se získat zaslíbené požehnání vlastní snahou. V Epištole Židům je nám Abraham představen jako velký příklad těch, kteří „*skrze víru a snášenlivost (vytrvání) obdrželi dědictví zaslíbené*“ (Židům 6,12–15). V jeho životním příběhu zjišťujeme – jako ostatně tak často i ve svém vlastním životě, že znal situace, v nichž selhal právě v těch bodech, v nichž je vlastně pozoruhodným příkladem. V 1. Mojžíšově 12 jsme viděli, že zklamal, když jeho víra byla Bohem vystavena zkoušce. Zde v 1. Mojžíšově 16 selhává jeho trpělivost při nové zkoušce.

Pokušení

Tak jako v 1. Mojžíšově 12, byl pokušením opět Egypt. V prvním případě spočívalo pokušení Egypta v tom, že Abraham byl zdánlivě osvobozen od zkoušek, které s sebou přináší cesta víry. Nyní je to „*služka Egyptská*“, která se zdá slibovat osvobození od dalšího vyčkávání. I když Abraham je osobně napraven, následky jeho chybného kroku, že šel do Egypta, tu stále jsou. Něco z tohoto světa bylo

vedeno do jeho domácnosti, co – když bude jednat tělesně – se nechá použít. Jak pravdivá je biblická zásada: Co člověk rozsívá, to bude i sklízet (Gal. 6,7). Nepozorným chozením v životě můžeme nechat do našich domů proniknout něco z tohoto světa, co ve svůj čas dá tělu v nás příležitost, aby se ukázalo.

V Galatským 4,21–26 se apoštol Pavel odvolává na tuto událost a ukazuje nám její duchovní význam. Připomíná shromážděním v Galacii, že Abraham měl dva syny: jednoho ze služby a jednoho ze svobodné. Syn služby se narodil podle těla, syn svobodné naproti tomu skrze zaslíbení.

Poučení

Potom nás apoštol poučuje, že tito dva synové představují dvě smlouvy – smlouvu zákona, která odpovídá hoře Sinai a vede k otroctví. Tato smlouva je představována Agar a jejím synem Izmaelem. Druhá smlouva je smlouva milosti, která odpovídá Jeruzalému, jenž se nalézá nahoře a vede ke svobodě. Tato smlouva je představována Sárou a jejím synem Izákem.

Sklon

Věřící v Galacii se skutečně obrátili. Boží Duch v nich přebýval. Ale pak se poddali zákonu jako pravidlu pro život. Tak v praxi učinili požehnání závislým na svých snahách. Abychom použili mluvu obrazu: Stali se dětmi hory Sinai a rozvíjeli charakterové znaky, které nesly vlastnosti těla.

Kdyby se bývali Galatští těšili svobodě Jeruzaléma, který je nahoře, zjevovali by charakter Krista. Místo toho se stavěli pod zákon a zjevovali pyšného ducha marnivé touhy po slávě, který vedl k závisti a sporům, takže se navzájem kousali a žrali a byli taženi do světa (Gal. 4,21; 5,15.26). Apoštol si velmi přál, aby v nich nabyl tvářnost Kristus, aby skrze ně zářil Jeho slavný charakter (Gal. 4,19).

Když se opět obrátíme k Abrahamovu příběhu, vidíme jako jediný výsledek pokusu obdržet dědice vlastní tělesnou snahou, že do své-

ho domu uvádí to, co nese charakter těla. „*Co se narodilo z těla, tělo jest.*“ (Jan 3,6) Přirozené může zplodit jen přirozené. Tak snahy Abrahamovy přirozenosti vyvádějí jen přirozeného člověka, jenž v daný čas bude pronásledovat duchovního potomka.

Tragédie

Zatím Abraham uvedl do své rodiny neradostný prvek. Agar, která reprezentuje snahy těla, opovrhne Sárrou, skrze níž přijde požehnání (4. verš). Agar a Sára představují to, co je z těla, resp. z Ducha. Ty dvě se nemohou shodnout. „*Neboť tělo žádá proti Duchu, a Duch proti tělu. Ty pak věci jsou sobě vespolek odporové.*“ (Gal. 5,17)

K tomu ten muž, který bude uveden do Abrahamovy domácnosti, je přitahován světem. Jeho matka, jsouc jím těhotná, se nalézá v poušti Sur u hranic s Egyptem (7. verš). Kromě toho má tvrdý charakter, který se obrací proti každému druhému člověku a každého proti sobě popuzuje (12. verš).

Příklad

Použití těchto pravd na nás je jasné. Můžeme být praví věřící jako Abraham a jako Galatští vlastnit Božího Ducha. A přesto si můžeme ve svém denním životě dělat ze zákona pravidlo pro život. Jako následek toho vznikne myšlenka, že přízeň a milost Boha, našeho Otce, z které se smíme těšit, je výsledkem našeho dobrého chození v životě a našich zákonických snah. To má dvojí následek:

- 1) Rozvíjíme tvrdý a samospravedlivý charakter, který je pyšný na sebe a žárlivý na druhé.
- 2) Nebudeme se moci těšit ze svobody, pro kterou nás Kristus osvobodil. Tak trpíme nedostatkem milosti a lásky a naprosto selžeme v tom, abychom přinesli ovoce Ducha, které nese charakter Krista (Gal. 5,1–6.22).

Výklad

Výklad příběhu z 1. Mojžíšovy 16 v Epištole Galatským **neukazuje** hříšníka, který by chtěl být před Bohem ospravedlněn skutky. Jde spíše o věřícího, který už je ospravedlněn a který by chtěl vést život ve svatosti ve své vlastní zákonické snaze a ve vlastní síle.

Je zřejmé, že křesťanstvo upadlo přesně do této zákonickosti Galatských. Není tomu tak, že by byly křesťanské pravdy úplně dány stranou. Ale do křesťanského vyznání byl uveden zákonní systém, který je předobrazem Agar, takže nyní je mnoho pravých křesťanů, kteří jsou udržováni v otroctví tím, že chtějí svůj život řídit skrze zákon, aby správně chodili a líbili se Bohu. Nerozumějí, že správné chození je výsledek té požehnané skutečnosti, že skrze Kristovu smrt už vlastní stále trvající Boží přízeň. Také nepoznávají, že správným způsobem mohou svůj život vést jen v síle Krista.

Předobrazně nám tato událost také představuje příběh Izraele pod zákonem, jak se pokoušel získat zaslíbení na základě vlastních skutků. Výsledkem bylo, že – jako Agar – byli vypuzeni ze své země do pouště světa. Tam se obracejí proti všem – a všichni jsou proti nim. Přesto je tento lid pro svého otce Abrahama milován. Proto Boží péče v prozřetelnosti nikdy od nich nebyla odvrácena, tak jako i Agar sama v poušti mohla zjistit, že tam je studnice a anděl Hospodinův, ano, že Bůh viděl všechno její trápení.

Všemohoucí Bůh a věčná smlouva

(1. Mojžíšova 17)

Abraham uposlechně Božího zjevení

V Epištole Židům čteme, že Abraham „trpělivě očekává, dosáhl zaslíbení“ (Židům 6,12–15). Příběh Agar a Izmaele ukázal, že Abraham zklamal, když jeho trpělivost byla vystavena zkoušce. Ta zpráva končí slovy: „Abraham pak byl v osmdesáti šesti letech, když mu porodila Agar Izmaele.“ (1. M. 16,16) Nyní čteme: „Když pak byl Abram v devadesáti devíti letech, ukázal se mu Hospodin.“ Abraham v trpělivosti čekal 13 let. Během těchto let nečteme o žádném Božím zjevení. Bůh čekal, až skončí každá naděje, že požehnání bude dosaženo snahou těla.

Abraham musel prožít nesmyslnost svých vlastních snah obdržet zaslíbeného dědice. Musel čekat, až mu bude 99 let. Tak poznal svou úplnou nemohoucnost. Teprve potom se Hospodin Abrahamovi zjevil ještě jednou jako „Bůh všemohoucí“. Toto zjevení jde jasně dále než předchozí sdělení. V 1. Mojžíšově 15 se Bůh vůči Abrahamovi zjevil jako štít a velmi velká odměna. Tam to bylo zjevení toho, čím byl Bůh **pro** Abrahama. Zde jde nyní o zjevení toho, co Bůh **je** sám v sobě.

Hospodin spojuje toto zjevení se slovy k Abrahamovi: „*Chod' ustavičně přede mnou a budiž dokonalým.*“ I když byl Abraham muž pravé víry a vytrvání, ve své víře zklamal, když se obrátil do Egypta. A v záležitosti s Agar selhal ve svém vytrvání. Když uznal svou slabost, smí poznat, že Bůh je Všemohoucí. Jestliže Bůh nyní je tento Všemohoucí, pak Jeho úmysly a zaslíbení budou bez jakékoli pochybnosti uskutečněny, jakkoli se jejich naplnění zdá lidské přirozenosti, našim očím a tělu nemožné. Abrahamovi stačí si jen vzpomenout na to, že Bůh je Všemohoucí. Pak ihned zmizí každá těžkost. Každá překážka bude překonána. A v klidné víře a vytrvání čeká Abraham na Boha, který bude jednat ve svůj vlastní čas. Abraham už nemá co očekávat od vlastní přirozenosti. Všechno závisí na Bohu – od prvního až do posledního. Tak může Bůh říci. „*Učiním smlouvu*

svou mezi sebou a tebou a rozmnožím tě náramně velmi.“ Můžeme říci: „Když Bůh učiní.“ Kdo kromě všemohoucího Boha může skutečně říci: „Učiním!“?

Padnout před Bohem na tvář

Účinek tohoto nového zjevení na Abrahama je působivý. Když Hospodin v 1. Mojžíšově 15 Abrahamovi mluvil o tom, čím On pro něho je, myslel Abraham ihned na sebe. A se šťastnou důvěrou mluví s Bohem a předkládá Mu své potřeby. Jmenuje Bohu také své těžkosti. Zde nyní, když Bůh Abrahama osobně navštěvuje a zjevuje, kdo On je sám v sobě, padá Abraham na svou tvář jako posluchač. A Bůh k němu mluví. Abraham si uvědomuje svou vlastní nehodnost v přítomnosti Boží velikosti. A ihned zaujímá nízké místo na své tváři. Dřívější sdělení vedla Abrahama k tomu, aby myslel na sebe a na své potřeby. Toto zjevení jej nyní vede k tomu, aby myslel na Boha. Zároveň je Abraham formován způsobem, který je v souladu s Tím, jenž umí vyjít vstříc jeho potřebám: vede svůj život před Bohem a je dokonalým.

Jak krásné jsou tyto praktické příklady důvěrného obecenství mezi Bohem a věřícím! Bůh přivádí Abrahama nejprve k přesvědčení, že On je pro něho, takže ten s Ním může mluvit. Pak je Abraham přiveden na nízké místo před Bohem, takže Bůh může mluvit k němu.

V naší době potřebujeme i my tato různá Boží zjevení. Musíme vědět, čím je Bůh ve své milosti a lásce **pro nás**. A taková známost vede k srdečné důvěře a k obecenství s Bohem, kdy před Ním můžeme rozprostírat své těžkosti vztahující se ke všem našim potížím a zkouškám.

Ale máme také zjevení o tom, co Bůh **je sám v sobě** jako Otec. Toto zjevení nás vede k pravému vědomí o naší nicotnosti před Ním. Zároveň se naše srdce raduje z Toho, kterého spatřuje. A stáváme se Tomu, na kterého hledíme, stále podobnějšími. „*V též obraz proměnění býváme od slávy v slávu.*“ (2. Kor. 3,18)

Ať je to ve dnech Abrahamových nebo dnes: správné oceňování zjevení toho, co Pán je, vede k tomu, že se Mu stáváme podobnějšími. V tomto smyslu bychom měli vést život před Pánem a být dokonalými.

Obdržet od Boha sdělení

Pak nám je dovoleno slyšet o požehnání těchto Božích sdělení. Neboť Bůh s Abrahamem mluví.

Je mu řečeno, že Boží milost se obrátí také k národům. Když Bůh je ten Všemohoucí, může překonat každou překážku a požehnat lidem z národů.

Ve spojení s Božím zjevením jako toho Všemohoucího je změněno Abrahamovo jméno. Už se nenazývá Abram („Vznešený otec“), nýbrž Abraham, což znamená „Otec množství“. Tak Bůh ctí svého služebníka.

Abrahamovi je řečeno, že bude velmi, velmi plodný. Skrze něho nejen bude požehnáno národům, nýbrž skrze něho vzejde pro Boha na zemi ovoce.

Zatím co národům bude požehnáno, Abraham a jeho potomci budou stát v nejtěsnějším spojení s Bohem. *„Utvdím také smlouvu svou mezi sebou a tebou, i mezi semenem tvým po tobě,”* říká Bůh. A tato smlouva bude věčná smlouva, skrze kterou se Bůh zavazuje, že bude Bohem Abrahama a jeho potomků.

Bůh nejen činí věčnou smlouvu, nýbrž zajišťuje Abrahamovi a jeho potomkům „věčné vlastnictví“.

Odpovědnost vůči Bohu

To tedy jsou některá požehnání věčné smlouvy, kterou Bůh činí s Abrahamem. Smlouva nám představuje Boží pevný úmysl žehnat, neboť sedmkrát v průběhu těchto sdělení říká, co učiní. Nyní se Abraham ještě učí, že Bůh v životě věřícího hledá odpověď na prokázání své milosti. Abraham má vést život před Boží tváří a být doko-

nalý. Od nás křesťanů se nevyžaduje – stejně jako ani od Abrahama nebylo vyžadováno – vést dobrý život, abychom získali požehnání. Ale máme vést svůj život takovým způsobem, který je pro Boha vhodný, **poněvadž** nám bylo požehnáno. K vedení takového života a k dokonalosti před Bohem je zapotřebí závislosti na Něm a Jeho všemohoucí síle. Ale to znamená, že musíme naprosto odmítnout tělo. Proto byla zavedena obřízka jako znamení, že jednání těla musejí být umrtvena, má-li být naše chození v životě dokonalé. V 1. Mojžíšově 15 byla uvedena smrt oběti jako základ ospravedlnění. Zde nalézáme odmítnutí těla skrze obřízku – což mluví o smrti pro tělo, abychom mohli vést život ve svatosti.

Když se Bůh zavazuje, že nám svou všemohoucí silou bude žehnat, nesmí u nás být žádná důvěra v tělo. Ani mu nesmíme dovolit jednat. Pro věřícího dnes se jedná u obřízky o *„obřezání srdečné v duchu, a ne podle litery; jehož chvála ne z lidí jest, ale z Boha“* (Řím. 2,29). Odmítnutím těla není míněno vnější zanedbávání těla, což by mohli činit i nevěřící, nýbrž o odmítnutí těla v jeho vnitřní činnosti v srdci – v jeho sebedůvěře, samospravedlnosti, jeho marnivosti a jeho žádostech – jako toho, co bylo skrze kříž odsouzeno (Kol. 2,11).

V této kapitole je nám také vážným způsobem připomenuto, že věřící, který dovolí svému tělu působit, na sebe přitahuje časnou kázeň v cestách Boží vlády. Ano, že dokonce pokud se země týká, bude vyloučen z Božího lidu (14. verš).

Sáře je požehnáno společně s Abrahamem a rovněž je povýšena změnou jména. Tváří tvář těmto sdělením je Abrahamovo srdce naplněno radostí. Neboť smích znamená v tomto oddílu bezpochyby radost, nikoli nevěru.

Prosba před Bohem

Abraham nyní prosí za Izmaele a Bůh vyslýchá tuto modlitbu. Přesto je Abrahamovi Bohem dvakrát připomenuto, že svoji smlouvu uzavírá se zaslíbeným potomkem Abrahamovým. A ten se má nazývat Izák (19. a 21. verš).

Z Epištoly Římanům 9,6–9 můžeme usuzovat, že Izmael nám představuje obraz velké nevěřící části izraelského lidu. Tam čteme: „*Ne všichni, kteří jsou z Izraele, Izraelští jsou. Aniž proto, že jsou símě Abrahamovo, všichni jsou synové, ale v Izákovi nazváno bude tvé símě.*“ Všichni, kteří patří k nevěřícímu množství národa, jsou podle přirozenosti Abrahamovými dětmi. Ale jenom ti, kteří patří k věřícímu ostatku, jsou praví potomci podle zaslíbení. Přesto i děti podle těla budou četné.

Zachovávání Boží smlouvy

Po ukončení těchto velkých sdělení opouští Bůh Abrahama. Ten dbá na to, aby ještě téhož dne dodržel smlouvu a provedl ritus obřízky. Uskutečňuje slovo, které slyšel v praxi a jedná v souladu s Božím zjevením toho dne.

Požehnání a výsady

(1. Mojžíšova 18)

V 1. Mojžíšově 17 jsme viděli, jak se Bůh Abrahamovi zjevil jako ten Všemohoucí – Ten, který může splnit svá zaslíbení požehnání přes jakoukoli těžkost. Ve světle tohoto zjevení měl Abraham vést život před Boží tváří a být dokonalým. To bylo možné jen tehdy, když neměl žádnou důvěru v tělo.

V 1. Mojžíšově 18 je nám dovoleno vidět požehnání a výsady člověka, jehož život je v souladu se zjevením Boha jako Všemohoucího. Kapitola rozvíjí čtyři velké výsady, jimž se takový může těšit:

- 1) Prožívá osobní zjevení Hospodina (1. až 8. verš).
- 2) Obdrží ujištění o budoucím požehnání skrze zaslíbeného potomka (9. až 15. verš).
- 3) Je s ním jednáno jako s přítelem, jemuž Bůh svěřuje, co chce učinit (16. až 21. verš).
- 4) Pln důvěry a skrze svou blízkost k Bohu se může přimlouvat ve prospěch druhých (22. až 33. verš).

Boží návštěva

První velká výsada, z níž se smí těšit věřící, jenž vede před Boží tváří život ve světle Božích zjevení a neklade důvěru v tělo, je osobní zjevení Hospodina.

Kapitola začíná Abrahamem, jenž sedí u vchodu svého stanu. Jako cizinec – charakterizován svým stanem – zůstává mimo spory tohoto světa. Není v našich dnech nebezpečí, že věřící se nechá nadmíru přitahovat nebo nadchnout událostmi, které se dějí ve světě? Jak dobré by bylo, kdybychom více znali klid ducha! Ten nás naplní tehdy, když jsme poslechli Božího volání, abychom v tomto světě zaujali místo oddělení v důvěře v Boha a nedůvěřovali v tělo. K takovému přijde Bůh – jako v případě Abrahama – aby s ním měl důvěrné obcenství.

Také způsob Jeho příchodu je nápadný. Abraham pozvedá své oči a vidí, že „*tři muži stáli naproti němu*“. V průběhu líčení zpozorujeme, že dva z nich jsou andělé, kteří krátce nato budou stát v bráně Sodomy (1. M. 19,1). Ten třetí není nikdo jiný než Hospodin sám. Zjevuje se zde v lidské podobě. To je nastínění doby, kdy Boží Syn se stane člověkem a bude žít mezi lidmi.

Obecenství s Hospodinem

Zjevně tu nebylo žádné vnější znamení, skrze které by Abraham nebo někdo jiný mohl poznat přítomnost Hospodina. Vše, co svět viděl, byli tři muži, kteří se zjeví u vchodu Abrahamova stanu. On naproti tomu měl duchovní schopnost rozlišování muže víry, který vede svůj život v Boží blízkosti. Rozlišuje Hospodina od dvou andělů. S uctivostí se sklání k zemi a osobně Ho oslovuje, když říká: „*Pane můj, jestliže jsem nyní našel milost před očima tvýma, prosím, nepomíjej služebníka svého.*“ Prosí o dovolení, aby jim umyl nohy, a zve je, aby si odpočinuli ve stínu stromu, zatím co on připraví občerstvení.

Abrahamovi je dovoleno, aby učinil, oč prosil. Připravuje jídlo a předkládá jim je. „*Sám pak stál při nich pod stromem, i jedli.*“ Není pro nás dnes možné, abychom měli toto krásné a důvěrné obecenství s božskými Osobami, když přece máme hlubší poznání Boha a známe Je jako Otce? Přirozeně ne tím zvláštním způsobem, ve kterém se Hospodin zjevil Abrahamovi, ale skrze Ducha, který přišel od Otce, můžeme být uváděni do nejvnitřnějšího obecenství. Jak málo z toho známe! A přesto je možné se z něho těšit!

V oné poslední noci v horní síni Pán naznačuje, že když své učedníky zanechá zde na zemi, přece pro ně bude možné, aby v síle Ducha se těšili důvěrnosti mnohem hlubší než všechno, co až dosud znali, když byl s nimi. Když jim mluvil o Duchu, kterého Otec pošle, říká: „*V onen den*“ – den, ve kterém žijeme – platí: „*Kdož by měl přikázání má a ostříhal jich, on jest ten, který mne miluje. A kdo mne miluje, milován bude od Otce mého, a já jej budu milovati a zjevím jemu **samého sebe.***“ Pán pak ještě připojuje: „*Miluje-li mne kdo, slova*

mého ostříhati bude, a Otec můj bude jej milovati, a k němu přijde-me a příbytek u něho učiníme.“ (Jan 14,16–25)

Zde máme ostatně poprvé v Písmu zmínku o umývání nohou. Zde, jako i na ostatních místech, je myšlenkou umývání nohou osvěžit toho, jehož nohy jsou umývány. Abraham má vysokou výsadu umýt nohy Tomu, jenž se později stane člověkem a – ve velikosti své lásky, která se raduje z toho, že slouží druhým – ve své sklánějící se milosti umyje nohy svých ubohých učedníků.

Boží sdělení

Hospodin používá tuto příležitost svaté důvěrnosti, aby posilnil Abrahamovu víru tím, že potvrzuje ohlášené narození jeho syna. Toto sdělení se týká Sárý. Proto se Hospodin ptá: *„Kde jest Sára manželka tvá?“* (9. verš) Hospodin pokračuje: *„Jistotně se navrátím k tobě vedle času života, a aj, syna míti bude Sára.“* Pro každého, kdo není božská Osoba, by tato slova nebyla ničím jiným než opovázlivostí. My bychom nemohli takový den předpovědět. Ale Bůh může říci: *„Navrátím se.“* Tak je Abrahamova víra posílněna ujištěním, které dává Hospodin sám. A také dnes se Pán raduje, když může povzbudit naše chvějící se srdce jistým slovem: *„Zase přijdu, a poberu vás k sobě samému, abyste, kde jsem já, i vy byli.“* *„Neopustím vás (jako) sirotků, přijdu k vám.“* (Jan 14,3.18)

Abraham slyší vzácné zaslíbení a je si plně vědom slávy Toho, jenž mluví. Proto nevyjadřuje žádný údiv a nevidí v tom žádné těžkosti. Neprojevuje pochybnosti. Zřetelně rozdílně od jejího muže je na tom víra a schopnost rozlišování Sárý. Slyší, co je řečeno, ale je si jen málo vědoma slávy mluvícího. Pochybuje o tom, co je řečeno, protože hledí na sebe. Je stará a její tělo „uvadlo“. Proto argumentuje, že to, co Hospodin řekl, nemůže být pravda. Ve svém srdci se směje v nevěře už jenom při myšlence, že by měla mít syna.

Sára je za svou nevěru kárána. Abrahamovi je připomenuto, že naplnění zaslíbení je sice na základě lidské přirozenosti nemožné. Ale není nic, co by pro Hospodina bylo příliš těžké.

Když je Sára obviněna z nevěry, stydí se přiznat pravdu. Jak často vede strach před následky ke lži a klamu. „*Zapřela pak Sára a řekla: Nesmála jsem se.*“ Možná že je dokonce pravda, že se nahlas nesmála. Ale smála se ve svém srdci a musí se naučit, že se nalézá v přítomnosti Toho, jenž může také číst myšlenky srdce a vidět za zavřené vchody do stanu.

Božské proroctví

Bůh v pozdějších letech mluvil skrze proroka Izaiáše o Abrahamovi, „*mém příteli*“ (Iz. 41,8). A v tomto výjevu v 1. Mojžíšově 18 poznáváme, že Bůh s ním jedná jako s přítelem. Je pravdou, co se často říkávalo: „Se služebníkem mluvíme o jeho práci. S přítelem mluvíme o tom, co snad chceme dělat, i když se ho to nemusí přímo týkat.“

Zde tedy je s Abrahamem jednáno jako s přítelem, neboť Bůh říká: „*Zdali já zatajím před Abrahamem, což dělati budu?*“ (17. verš) Jak krásné jsou důvody pro to, že Bůh s ním tak jedná! Neboť Hospodin říká: „*Znám jej; protož přikáže synům svým a domu svému po sobě, aby ostříhali cesty Hospodinovy a činili spravedlnost a soud.*“ Když Pán s někým jedná jako s přítelem, pak takový nejen v Něho věří, nýbrž i svou rodinu vychovává v bázni Páně.

Nám platí slova Pána: „*Nebudu vás více nazývat služebníky, neboť služebník neví, co by činil pán jeho. Ale vás jsem nazval přáteli, neboť všechno, co jsem koli slyšel od Otce svého, oznámil jsem vám.* (Jan 15,15)

Když Hospodin jedná s Abrahamem jako s přítelem, sděluje mu, že na města roviny přivede soud. Ale pomysleme na to, že toto sdělení je učiněno muži, který žije odděleně od světa, že odmítl jeho nabídku a tím nad ním dobyl vítězství. Dokud jsme ještě neušli zkaženosti světa, budeme s pouhými vyznavači říkat: „*Kde jest to zaslibování o příchodu jeho?*“ (2. Petra 3,4) Apoštol Petr nás varuje před tím, abychom byli nevědomí ohledně vážné skutečnosti, že den Páně přijde jako zloděj v noci a přinese soud na bezbožný svět.

Už jsme viděli, že „*lidé Sodomští byli zlí, a hříšníci před Hospodinem velicí*“ (1. M. 13,13). Nyní slyšíme, že jejich hřích se před Hospodinem stal křikem, který volá po soudu. Neboť jejich hřích „*obtížen jest náramně*“ (1. M. 18,20). Bůh čeká a snáší špatnost lidí dlouho. Ale není vůči hříchu lhostejný. Ten k Němu volá, až na konci je zralý pro vykonání Božího soudu. Ale přesto je Bůh pomalý k soudu. Nejprve čteme o dvou andělech, kteří „*vstavše odtud..., obrátili se k Sodomě.*“ Pak „*obrátili se..., šli do Sodomy.*“ A nakonec čteme: „*Přišli pak dva andělé do Sodomy.*“ (1. M. 19,1)

Přímluva

Ti dva andělé odešli, aby vykonali Hospodinův soud nad tímto neblahým městem. Abraham zůstává stát před Hospodinem sám. Ihned zaujímá místo přímluvce. Tuto přímluvu vyslovuje na tom základě, že je nemožné zahladit spravedlivého s bezbožným. Proto úpěnlivě prosí Boha, aby město ušetřil, když se v něm bude nalézat 50 spravedlivých. Pak prosí o ušetření, když by tam bylo 45 spravedlivých lidí. Pak snižuje na 40, na 30, na 20 a nakonec prosí o záchranu v případě, že by tam bylo jen 10 spravedlivých. Bůh pokaždé ve své milosti prosbě vyhoví. Až nakonec Abrahamova víra zklame v tom, aby se opřela o Boží milost, aby – když by hřích byl velmi rozhojněný – milost byla ještě bohatší (Řím. 5,20).

Později mohl Bůh Jeremiášovi o neblahém městě Jeruzalémě říci: „*Zběhejte ulice jeruzalémské, pohledte nyní a zvězte..., naleznete-li muže, jest-li kdo, ježto by učinil soud a vyhledával toho, což pravé jest, a odpustím jemu* (Jeruzalému – p.p.).“ (Jer. 5,1) Víme, že tento Muž byl nalezen. Je to Kristus: „*Jeden jest zajisté Bůh, jeden také i prostředník Boží a lidský, člověk Kristus Ježíš, kterýž dal sebe samého mzdu na vykoupení za všechny.*“ Skrze tohoto Člověka jsme vyzýváni, abychom činili přímluvy za všechny lidi (1. Tim. 2,1–6).

Přátelství se světem

(1. Mojžíšova 19)

V 1. Mojžíšově 18 jsme viděli požehnání věřícího, jehož život je v souhlasu se zjevením Boha Všemohoucího.

V 1. Mojžíšově 19 před nás předstupují utrpení věřícího, jenž se vzdal životní cesty odděleného věřícího a vede svůj život v úzkém spojení se společností, která jde vstříc vykonání soudu. Uvidíme, že tento věřící je sice zachráněn, avšak tak jako skrze oheň (srovnej s 1. Kor. 3,15). A mizí z obrazu a zanechává vzpomínku na život hanby.

Nápadný protiklad

Úvodní verše kapitol 18 a 19 představují Abrahama a Lota v nápadném protikladu. V 1. Mojžíšově 18,1 vidíme Abrahama jako někoho, kdo sedí u vchodu svého stanu. V 1. Mojžíšově 19,1 vidíme, že Lot „*seděl v bráně Sodomské*“. Jeden věřící se zdržuje mimo svět ve svém pravém charakteru jako cizinec. Má svůj stan. Druhý se nejen zdržuje uprostřed společnosti tohoto světa. Podílí se dokonce na jeho správě. Sedí v městské bráně, místě soudních rozsudků.

Konec cesty dolů

Byla doba, kdy se Lot zdržoval na místě, které navenek odpovídalo Božímu povolání. Ale byl tam jen jako napodobitel a následovník někoho druhého. Když vyvstaly menší těžkosti, ihned se vzdává cesty víry a oddělení. Místo toho volí dobře zavlažovanou rovinu a staví „*stany až k Sodomě*“ (1. M. 13,12). Potom vidíme, že „*bydlel v Sodomě*“ (1. M. 14,12). Nakonec zde čteme: „*Lot seděl v bráně Sodomské.*“ (1. M. 19,1)

Avšak to město, ve kterém Lot měl ctihodné místo jako soudní úředník, bylo město, které spělo vstříc vykonání Božího soudu. Nyní přišla chvíle, kdy bylo zralé pro soud. Ze slov Pána v Lukáši 17 víme, že tato vážná scéna je nastíněním soudu, který dopadne na tento

přítomný zlý svět. Čteme tam: „*A jakož se dalo ve dnech Lotových..., tak nápodobně bude v ten den, když se Syn člověka zjeví.*“ (Lk. 17, 28–31)

Žijeme ve dnech krátce před zjevením Syna člověka. A jsme Pánem samým varováni, že v našich dnech zažijeme hrozný duchovní a mravní stav, který odpovídá stavu v Lotových dnech. To dává kapitole – 1. Mojžíšově 19 – pro nás nezměrnou cenu. Neboť nám představuje pravý charakter světa, který nás obklopuje. A nad to nade všechno ukazuje stav, který si Bůh tak velmi oškliví, že nakonec musí odpovědět soudem.

Zhroucení svědectví

Jaké byly tedy znaky Sodomy, které vyvolaly Boží soud? Toto město charakterizovaly dvě věci:

- 1) „*Lidé pak Sodomští byli zlí, a hříšníci před Hospodinem velicí.*“ (1. M. 13,13)
- 2) Jeden spravedlivý – společně s hříšníky – zaujímal v tomto městě místo cti a chtěl v tomto světě vynášet právo a udržovat pořádek.

Jedná se tedy o svět, který se vyznačoval spojením hříšníků před Pánem s věřícími v Pána. Právě tento charakter, který si Bůh tak velmi oškliví, charakterizuje i dnešní svět. A to současné období milosti přivede velmi brzy k jeho zakončení.

Nejde tedy prostě o špatnost světa, která ukončí den milosti. Špatnost této společnosti se může prokazovat v rozdílných dobách v různých formách. Ale nemůže být větší než v den, kdy se dopustila největšího hříchu, že ukřižovala Pána slávy.

Je to spíše zhroucení křesťanského svědectví, přičemž dokonce i praví věřící budou ve světě, ale ne jako svědkové Boží milosti, nýbrž v nejužším spojení s ním. To Bůh nemůže snášet! A to ukazuje, že vykonání rozsudku je velmi blízko. Když ti, kteří zde byli zanecháni, aby byli svědectvím Boží milosti, se v tomto světě usadí, a tak vůbec přestanou být svědectvím pro Boha, konec už není daleko.

Varovné poselství

Pro nás platí apoštolova varující výzva podaná jasnými a jednoznačnými slovy: „*Netáhněte jha s nevěřícími. Nebo jaký jest spolek spravedlnosti s nepravostí? A jako obcování světla s temnostmi? A jaké srovnání Krista s Belíálem? Aneb jaký díl věrnému s nevěrným (věřícího s nevěřícím)?*“ (2. Kor. 6,14.15)

Ale co přes tato slova dnes všude vidíme? Nejenom žijeme ve světě, který je plný násilí a zkaženosti (1. M. 6,11) – tak tomu bylo vždy. Ale vidíme všude pravé věřící, kteří se v jasném nedbání na Boží slovo spojují s nevěřícími a s takovými, kteří se posmívají Božím věcem. Bylo právem řečeno: „Evangelikální vůdcové mohou nyní otevřeně a na veřejných podíích zaujímat místo s unitáři a kritiky Bible všech druhů; a sbory a skupiny, ať jsou známé nebo ne, se mohou v srdečném obecenství spojovat s každou formou nevěry. Je to přesně to, co jasně ukazuje, že čas Boží trpělivosti bude brzy u konce: ti, kteří jsou tak přísně věřící, pokud se týká Osoby Krista, Jej tak lehce dávají stranou, když se domnívají, že je užitečné spolčovat se s takovými, kteří Krista zavrhnou.“

Když ti, kteří vyznávají, že jsou služebníky křesťanství, přestanou být svědky pro Krista, pak klesají na úroveň světa a sami se stávají vůdci v připodobňování se světu. Pak sůl skutečně ztratila svou chuť. Křesťanské vyznání, které se pro Krista stalo odporným, bude vyvrženo z jeho úst; a na tento svět padne soud.

Tak apeluje zničení Sodomy na každé svědomí! Přivádí nás k tomu, abychom dbali slov, která Bůh říká: „*Vyjděte z něho, lide můj, abyste neobcovali hříchům jeho, a abyste nepřijali z jeho ran.*“ (Zj. 18,4)

Služba andělů

Ale jsou tu ještě další lekce, jimž se z tohoto vážného příběhu můžeme naučit. V předchozí kapitole jsme četli, že Hospodin, doprovázen dvěma anděly, se zjevil Abrahamovi. Zde to jsou jen andělé, kteří jdou do Sodomy. Abraham se svým stanem v odděleném postavení pro Boha se těší krásnému obecenství s Hospodinem. Lot, který

sedí v bráně Sodomy, není Hospodinem navštíven. Jeho duše může být trápena špinavými rozmluvami a bezbožnými skutky zlých lidí. Ale obecenství s Hospodinem se nemůže těšit.

Nadto může Hospodin k Abrahamovi přijít za jasného dne. Ti dva andělé naproti tomu přicházejí do Sodomy „u večer“. Nepřicházejí, aby Sodomě vydali veřejné svědectví, nýbrž, jak se zdá, vskrytu večerního stmívání, aby vyjmuli selhavšího svatého z ohně soudu (1. M. 18,1; 19,1).

Z Písma se můžeme naučit, že služba andělů nese dvojí charakter:

- Na jedné straně jsou vykonavateli soudu.
- Na druhé straně jsou to „*služební duchové, kteří posíláni bývají k službě pro ty, jenž mají dědičně obdržeti spasení*“ (Žalm 104,4; Židům 1,14).

V této dvojí službě je vidíme také v Sodomě. Přišli k soudu, aby zničili město. Předtím ale měli vysvobodit pravého věřícího z chybného postavení!

Je dobré, že v našich dnech smíme vědět, že i když nad křesťanstvem vypukne soud, každý věřící bude před soudem zachráněn. I když snad v mnohém je jako Lot, jeho dílo bude zkaženo, on sám ale bude zachráněn, avšak „*jako skrze oheň*“ (1. Kor. 3,15).

Lotův vnitřní rozpor

Vidíme nyní, že Lot jako pravý věřící poznává nebeské návštěvníky a jedná s nimi s náležitou úctou. Chtěl by je poctit a ochránit před urážkami lidí tohoto světa. Ale musí poznat, že nemá sílu, aby zlo zadržel. V této extrémní situaci je dokonce ochoten chopit se ošklivého prostředku a vydat své dvě dcery napospas žádostem sodomských mužů, aby odvrátil obtěžování.

Ale jeho snahy vyvolávají jen hněv mužů Sodomy. Vyzývají jej, aby odešel. Přitom konstatují, že tento muž, který k nim přišel jako cizinec, nyní chce vystupovat jako soudce. Těmito hrozivými slovy se tlačí tvrdě na Lota samého, jenž je jen starostlivým jednáním andělů zachráněn před násilnostmi davu.

Lotovo selhání

Příkaz andělů Lotovi, aby varoval své příbuzné, že Hospodin má úmysl zkazit město, přivádí na světlo vážnou skutečnost: Věřící, který se nalézá v chybném postavení, nemá sílu být skutečným svědkem pro Boha. „*Vyšed tedy Lot, mluvil k zeťům svým*“, aby je varoval před přicházejícím soudem. „*Ale zdálo se zeťům jeho, jako by žertoval.*“ (1. M. 19,14) Jednalo se skutečně o svědectví pravdě. Ale toto odsuzovalo jeho samého.

Cožpak Lot nevyznával, že je spravedlivý muž? A přece: Nebyl Sodomou tak velmi přitahován, že sám zvolil tam přebývat, ano, dokonce hrát v záležitostech tohoto města vedoucí roli? Věřil tedy skutečně tomu, že Hospodin má úmysl zkazit město? Celý jeho život byl jasným popřením jeho svědectví. Tak také nebylo divu, že byl považován za někoho, kdo svými varujícími slovy žertuje.

Ani dnes tomu není jinak! Můžeme se divit, že obklopující nás svět tak málo naslouchá varováním, která jsou vyslovována vyznávajícími služebníky náboženství, kteří sami jsou vůdci ve světském smýšlení?

Lotovo váhání

I když Lot druhé varoval před soudem, poslechne sám tohoto varování jen proti své vůli. Neboť když je na něho naléháno, aby utekl z města odsouzeného ke zkáze, čteme: „*Prodléval.*“ Přesto „*se slitoval nad ním Hospodin, i vyvedli jej a pustili za městem*“ (1. M. 19,16). Jeho žena a jeho dvě dcery jsou vyvedeny z města spolu s ním. Ale všechny svůj majetek tam musí zanechat. Je zachráněn, avšak tak jako skrze oheň.

Když byl Lot skrze Boží milosrdenství vykoupen, je mu řečeno: „*Ujdi na horu, abys nezahynul.*“ Lot uznává milosrdenství, které jej zachránilo. Ale má malou důvěru v ochraňující péči Toho, který mu dává směrnicí, aby vystoupil na horu. Puzen strachem a nevěrou prosí o to, aby malé město Ségor bylo ušetřeno a jemu dáno jako útočiště. Jeho prosbě je vyhověno. A když vychází slunce, přichází Lot do Ségor.

Jak vážná jsou tato slova. „*Slunce vzcházelo nad zemí, když všel Lot do Ségor.*“ (1. M. 19,23) Odpovídají dni bez mraků, který neobsahuje žádné znamení přicházejícího soudu. Jak Pán nám říká o lidech v Sodomě: „*Jedli, pili, kupovali, prodávali, štěpovali, stavěli.*“ Všechno bylo tak jako vždy. „*Ale dne toho, když vyšel Lot ze Sodomy, dštil ohněm a sirou s nebe, a zahladil všecky.*“ Pán k tomu připojuje vážná slova: „*Tak nápodobně bude v ten den, když se Syn člověka zjeví.*“ (Lk. 17,28–30)

Tak může apoštol později napsat: „*Ten den Páně jako zloděj v noci, tak přijde. Nebo když dějí: Pokoj a bezpečnost, tedy rychle přijde na ně zahynutí, jako bolest ženě těhotné, a neujdou.*“ (1. Tes. 5,2.3)

Lotova žena

Lotova žena se podívala za sebe. Lot sám byl spravedlivý muž, i když se zapletl v zaměstnáních světa. Jeho žena byla pouhá vyznavačka. Sice opouští město, ale její srdce stále ještě lpí na Sodomě. Hledí zpět k místu svých náklonností a stává se tak trvalým varováním pro vyznavače, kteří se ve chvíli strachu sice od světa oddělí, ale kteří nikdy neposlechli volání Pána. Jak vážná jsou slova Pána.: „*Pomněte na Lotovu ženu.*“ (Lk. 17,32)

V protikladu k Lotovi, jenž byl zachráněn jako skrze oheň, a k jeho ženě, která se ohlédla, je nám dopřán krátký pohled na muže, jenž skutečně žil v oddělení. Neboť Abraham „*očekával města základy majícího*“ (Židům 11,10). Abraham stál na tom místě, „*kde byl stál před Hospodinem*“. Z dálky vidí zkažení měst roviny.

A pak se učíme něčemu velmi důležitému: Jestliže Lot byl zachráněn před zkažením měst, pak proto, že „*se rozpomenul Bůh na Abrahama*“. Lot si mohl říkat, když seděl v bráně Sodomy: „*Jak může být Abraham světu užitečný, když tam bydlí stranou ve svém stanu?*“ A přece o Abrahamovi, jenž žil jako oddělený pro Boha, Bůh říká: „*Budeš požehnaní.*“ A přesně tak to pak také přišlo. Neboť když Lot byl zachráněn, pak proto, že Bůh si vzpomněl na Abrahama.

Lotův strach

I když byl Lot zachráněn před soudem Sodomy, zůstává obětí strachu. Bojí se bydlet ve městě, které si sám zvolil. A tak se chápe hor, na které vlastně původně měl utéci. Ale jde na horu ze strachu před lidmi a ne z víry v Boha. Tam je vtažen do úkladů svých dcer, takže biblická zpráva končí bez sdělení o konci jeho života. Zanechává potomstvo, které se stává ustavičným nepřítelem Božího lidu.

Jak vážný a srdce zpytující pro náš všechny je příběh věřícího, jenž sice byl jednou na cestě oddělení od světa, avšak vzdal se jí a klesl ke společenství se světem. Tam se nemůže těšit obecenství s Bohem. Tak také nemá sílu zadržet zlo tohoto světa, sílu svědčit o pravdě. A nemá už důvěru v ochraňující péči Boha. Nakonec opouští scénu v temném mraku velké hanby.

Jestliže nás tento příběh přivede k tomu, abychom poznali vlastní slabost a upnuli se jen na Toho, jenž je v stavu ochránit nás před selháním a přivést nás bez úhony do přítomnosti své slávy s veselím, pak při nás dosáhl svého cíle.

Skutky těla

(1. Mojžíšova 20)

V 1. Mojžíšově 18 a 19 jsme viděli Abrahama na mravní výšině, „*kde stál před Hospodinem*“, mimo tohoto světa a ochráněn před hříchem a pokušením přicházejícím na ty, kteří přebývají na zemi.

Starý, opakovaný hřích

V 1. Mojžíšově 20 Abraham opět cestuje do jižní země a bydlí v hraničním území směrem k Egyptu. V tomto pochybném postavení jedná ještě jednou způsobem, který mu přinese pokárání od lidí tohoto světa.

Abraham pochybil, jak to už udělal asi 20 let předtím, i když okolnosti byly trochu jiné. Neboť před hladem tehdy odešel ze zaslíbené země, a abychom tak řekli, „vyklouzl“ do Egypta. Nyní však nenalézáme tyto těžké okolnosti. Prostě ze strachu před lidmi zapírá svou ženu, skrze niž mu Bůh přislíbil budoucího, zaslíbeného dědice (1. M. 18,10).

V prvním případě se Abraham vzdal svědectví o dědictví. Ve druhém případě zatemňuje svědectví o dědici. Tak jako poprvé učíme se i nyní, že za každým selháním Božího lidu stojí útok nepřítele na velkou pravdu povolání věřících. Dnes satan útočí na pravdu o pravém vztahu církve k její hlavě v nebi.

Skutečnost, že Abraham se po tolika letech ještě jednou dopouští stejné chyby, činí poklesek ještě horším. Nyní ale už není na cestě víry žádným nováčkem, nýbrž je někdo, jenž už dlouhý čas žil na místě vnějšího oddělení od světa. A jako takový nyní klesne.

Ještě další lekci si musíme z této smutné události vzít k srdci. **Tělo se u Božího lidu nemění.** To je vážná pravda, kterou si jen pomalu uvědomujeme. Ale my všichni se jí musíme naučit – někdy skrze zkušenosti, které jsou plné utrpení. Je tu ovšem vždy milost, která nás zachrání z moci těla a ochrání před tím, abychom činili zlé skutky těla. Ale zlé tělo, před kterým nás Bůh chce, prakticky ochránit, se

nemění. Tělo má vždy sklon k tomu, aby se ukázalo v různých formách a v různých jednotlivcích. Ať už špatnost těla přijme jakoukoli formu – podrží špatnost od začátku našeho života až do konce!

Tato dvojnásobná chyba Božího muže jistě není v Bibli zapsána proto, aby nás činila skleslými nebo aby ukázala na naši slabost, nýbrž proto, aby nám poukázala na ten jediný pravý zdroj vši důvěry a vši síly. Kdosi právem řekl, že teprve tehdy, když jsme se naučili, jak „jsme neschopni žít bez Boha bytí i jen chvilku, poznáme, že On je v každém okamžiku našeho života ‚pro nás‘.“ Ale je jednoduché říci, že bez Boha nemůžeme žít. Je těžší, skrze zkušenosti – a možná také skrze opakovaná selhání – se naučit, že v každé chvíli svého života jsme závislí na Bohu.

Kvůli strachu před lidmi Abraham už nežije na výši své víry v Boha. Jeho selhání víry vede k tomu, že se opírá o své vlastní úvahy a jedná v dvojakosti řeči těla. Říká o Sáře, své ženě: „*Sestra má jest.*“ Říká pravdu, aby skryl pravdu. A znovu zatajuje svůj vztah ke své ženě, aby zachránil vlastní život.

Věčně věrný Bůh

Ať už je selhání věřících jakkoli velké: Bůh se svého lidu nikdy nevzdá. Očistí nás od všeho, co je v nás v rozporu k Němu. To může pro nás samé být bolestivé. Ale Bůh jedná nejen s námi, nýbrž také **ve prospěch** svého klesajícího lidu. Tak Bůh u Abrahama zasahuje pozoruhodným způsobem, aby ochránil Sáru před hanbou, do které ji přivedla Abrahamova dvojakost řeči.

Abimelech je ochráněn před tím, aby Abrahamovi učinil křivdu. Je dokonce varován, že Abraham je prorok a že na jeho dům a jeho rodinu přijde smrt, když Sáru ihned nevrátí jejímu muži. Nadto je Abimelechovi sděleno, že právě ten muž, který mu ukřivdil, se nalézá tak blízko u Boha, že se za něho může modlit. Přes svoji chybu zůstává Abraham prorokem a může se u Boha přimlouvat. Bůh nepopírá tyto Abrahamovy vysoké výsady, i když ten zklamal.

Oprávněná výtka

Ovšem Abrahamovy vysoké výsady jako proroka a přímluvce jen zvyšují zlo jeho dvojakého mluvení. A tento stav věcí svět rychle pozná. Abimelech ihned povolává Abrahama k sobě a domlouvá mu. Jasnými slovy Abimelech právem říká: *„Učinils mi, čehož jsi učiniti neměl.“* Abraham nejen pochybil ve své víře vůči Bohu. Negen své manželce ukřivdil, nýbrž jednal také špatně vůči člověku tohoto světa. Abraham nejen klesl pod výši svého povolání, nýbrž i pod měřítko pro život slušného člověka v tomto světě!

Pak žádá Abimelech od Abrahama ještě i vysvětlení ohledně jeho pohnutek pro tento způsob jednání. Abraham odpovídá: *„Řekl jsem: Jistě že není bázně Boží na místě tomto, a zabijí mne pro ženu mou.“* Jak hluboko klesl tento Boží muž! Stržen svými vlastními myšlenkami, myslí jen na sebe a na vlastní bezpečnost. A tak jedná a mluví s dvojakostí řeči, která jasně ukazuje, že v této chvíli nejedná v Boží bázni, i když obviňuje druhé, že nemají Boží bázeň.

Slabá omluva

K tomu u Abrahama nalézáme také snahu chybu přikrášlit, jak se to často děje u věřícího, který klesl. Tak neslyšíme čestné vyznání: *„Zhřešil jsem!“* Žádná dvě slova v lidské řeči nejsou pro hříšníka nebo pro věřícího tak těžce vyslovitelná, jako: *„Zhřešil jsem.“* Tak se Abraham pokouší omluvit svou dvojakost řeči tím, že vysvětluje, že je skutečně pravda, že Sára je jeho sestra, i když zamlčel pravdu, že k tomu je jeho žena.

Neodsouzený kořen nevěry

Nadto zjišťujeme, že toto selhání má neodsouzený kořen nevěry, který jde daleko do minulosti. Ve špatném postavení snižuje Boží svědectví na porozumění světa, když říká: *„Když pak vyvedl mne Bůh z domu otce mého.“* Neříká: *„Když mne Bůh povolal do nebeské země a do města, které má základy.“* Abraham chce spíše navodit do-

jem, že – jako u každého „ztraceného syna“ – Bůh způsobil, aby odešel z domu svého otce. Za těchto okolností on a jeho žena udělali pakt obojetného mluvení nevěry.

Nevhodné chování

Zcela opačně k Abrahamovu selhání jedná Abimelech, i když to je muž tohoto světa: spravedlivě a dokonce štedře. To stojí v nápadném protikladu k chování Abrahama. V den vítězství nad nepřáтели Abraham odmítl vzít „*od niti až do řeménka obuvi*“ cokoli od krále Sodomy. V den slabosti a nevěry přijímá od krále Gerar „*ovce, a voly, služebníky také a děvky a 1000 stříbrných*“.

I když Abimelech dává Abrahamovi dárky, neváhá kárat jeho ženu, když jí s nevážností říká: „*Aj dal jsem tisíc stříbrných bratru tvému; to ať je zástěrou očí u všech, kteří jsou s tebou.*“ (část přel.) Kdyby se byla správně jako Abrahamova žena zastřela, Abimelech by ji nikdy nepřivedl do svého domu. Závoj mluví u žen o tom, že tu jsou jen pro toho, jemuž patří.

Kdyby na nás věřících bylo vidět, že tu jsme výlučně pro Krista, svět by si nepřál přijímat nás do své společnosti. Pavel mohl říci: „*Mně zajisté živu býti jest Kristus.*“ (Fil. 1,21) Jako výsledek tohoto smýšlení byl svět ukřižován jemu **a on byl ukřižován světu**. Když pochybíme v tom, abychom zachovali prostou oddanost Kristu, ztratíme jako Sára úctu světa a budeme od něho právem káráni.

Když byl odkryt kořen Abrahamova selhání, zaujímá znovu své vlastní místo vzhledem ke světu, totiž místo přímlyvce (17. a 18. verš).

Narození dědice

(1. Mojžíšova 21)

V 1. Mojžíšově 17 a 18 se Bůh zjevil jako ten Všemohoucí. On je Ten, jenž svá zaslíbení vykoná přes slabost svého lidu a špatnost tohoto světa.

V 1. Mojžíšově 19 je úplně ukázána špatnost tohoto světa, zatím co v 1. Mojžíšově 20 je zjeveno zlo těla a slabost Božího lidu.

Když svět a tělo byly odhaleny, pak se v 1. Mojžíšově 21 učíme,

- že přišel Boží určený čas a
- že se narodí dlouho zaslíbený dědic (1. až 8. verš),
- pak je vyhnána služka a její dítě (9. až 21. verš),
- a nakonec musí svět uznat, že Bůh je s mužem víry (22. až 34. verš).

Narození Izáka

Když člověk naprosto selhal, vidíme, že „*v ten čas, který předpověděl Bůh*“, se narodí zaslíbený dědic. Je pojmenován Izák – což znamená „Smíšek“. Když mu je osm dní, je v souladu s nařízením Hospodinovým obřezán. Ke všemu dojde „*v určitý čas Boží*“, v souhlasu s Jeho slovem.

V narození Izáka máme pozoruhodné poukázání na Krista, o kterém čteme: „*Ale když přišla plnost času, poslal Bůh Syna svého.*“ (Gal. 4,4) Kristus je Ten, skrze něhož jsou zajištěna všechna požehnání, která byla zaslíbena Abrahamovi – ať jsou pro Izraele, přímé potomky Abrahama, anebo pro pohanské národy.

Účinek tohoto narození

Ve dvou případech, o kterých nyní je dána zpráva, vidíme působení narození dědice. V jednom výjevu nalézáme ty, kteří se radují. Ve

druhém naproti tomu ty, kteří se posmívají. Neukazují ty dva případy pozoruhodným způsobem oba účinky narození Ježíšova?

Sára říká: „*Radost (smích) mi učinil Bůh; kdokoli uslyší, radovati (smáti) se bude spolu se mnou.*“ Byla doba, kdy její smích byl vyjádřením její nevěry. Nyní svědčí o nadměrné radosti jejího srdce. K tomu její víra uznává, že narození syna bylo zcela závislé na Bohu. Toto narození leží tak úplně mimo lidské možnosti, že se ptá: „*Kdo by byl řekl Abrahamovi, že bude Sára děti kojiti?*“ To bylo pro lidskou přirozenost tak nemožné, že žádný člověk by něco takového nemohl říci. Jen Bůh to mohl říci; jen někdo, kdo je všemohoucí, mohl také provést to, co oznámil.

A tak také v době, když Kristus Boží se stal člověkem, tu byli ti, kteří v souladu s nebem uznávali Boží zásah a radovali se z narození dlouho zaslíbeného Dědice. Marie s radostí uznává: „*Neboť mi učinil veliké věci ten, kterýž mocný jest.*“ Zachariáš poznává, že Bůh navštívil svůj lid, „*aby učinil milosrdenství s otci našimi, a rozpomenul se na smlouvu svou svatou, na přísahu, kterou přísáhl Abrahamovi, otci našemu.*“ – Tito patřili k těm, „*kterí čekali vykoupení v Jeruzalémě*“ (Lk. 1,49.68–73; 2,38).

Zatím co jedni se radovali z narození Izáka, druzí se posmívali. A v těchto verších poznáváme, co vyvolalo jejich nepřátelství. Přišel den, ve kterém „*veliké hody*“ byly připraveny ke cti dědice. Tato čest, které se dostalo dědici, vyvolává žárlivost a nepřátelství těch, kteří se už déle zdržovali v Abrahamově rodině.

Tak tomu bylo také v historii našeho Pána. Uznání Jeho nejvyššího a nepřevýšeného místa vyvolalo žárlivost a nepřátelství náboženského těla. Moudří muži z východu se Mu klaněli jako Králi Židů. A ihned je celý Jeruzalém zneklidněn, takže falešný král se dokonce pokouší to svaté Dítě zabít.

Lekce pro nás

V tomto velmi poučném výjevu jsou pro nás ještě další lekce. V Epištole Galatským cituje apoštol Pavel slova, která zde říká Sára

Abrahamovi: „Vyvrz děvku i syna jejího; neboť nebude dědicem syn děvky se synem svobodné.“ V tomto oddílu Pavel nepoužívá Izáka jako předobraz na Krista, nýbrž nás věřících, kteří jsou příjemci svrchované milosti. Pavel říká: „Bratři, nejsme synové děvky, ale svobodné.“ (Gal. 4,31)

K tomu nepoužívá jen Izáka, aby ukázal všechno to, co jsme jako narození z Ducha, nýbrž mluví také o Izmaelovi, aby skrze něho ukázal našeho starého člověka – všechno to, co se narodilo podle těla. Pavel ukazuje také, že člověk, který je podle těla, je v plném protikladu k člověku, který je podle ducha. „Ale jako tehdy ten podle těla zplozený protivil se tomu, který byl podle Ducha, tak i nyní.“ (Gal. 4,29)

Pravý charakter těla

Tak jako příchod Ježíše Krista na tento svět odhalil vše, co je člověk podle těla, a jako vzbudil nepřátelství těla, tak je tomu také v příběhu našich vlastních srdcí: Čím více Kristus zaujímá správné místo v našich náklonnostech, tím více objevujeme pravý charakter těla, které v nás stále ještě je. Když Kristu učiníme „velké hody“ – když Mu tedy dáme ve svém srdci to nejlepší místo – zjistíme, že v nás je ještě stará přirozenost, která se chce do všeho míchat a sama sebe vyvyšovat. To dává vyvstat velké otázce: Budu tělo šetřit a uspokojovat je, poddávat se mu a sebe vyvyšovat? Anebo tělo zcela odmítnu, aby v mém životě mohl Kristus zaujmout nejvyšší místo?

Věřící v Korintu se světským způsobem poddávali tělu. Věřící v Kolosis byli v nebezpečí, že budou tělu sloužit náboženskými formami. Shromáždění v Galacii se poddávali tělu tím, že byli zákoničtí. Stavěli se pod zákon, který se pro ně stal pravidlem pro život. Ale místo aby vyvedli křesťanský život, rozvinuli jen tělesný život v marné ctižádosti, závisti a sporu. Tak musí apoštol říci: „Vyvrz děvku i syna jejího.“ (Gal. 4,30).

Musíme odmítnout zákon jako pravidlo pro život a také tělo, které k tomu navádí. Není tomu tak, že věřící by si málo cenil zákona nebo byl lhostejný vůči jeho mravním požadavkům. Zdaleka ne! Ale věřící

odmítá stavět se pod zásadu zákona. Kristus nás osvobodil od zákona jako prostředku k dosažení požehnání. A my máme pevně stát ve svobodě, ke které nás Kristus osvobodil. Hledíme na Něho, jenž nás zachovává okamžik za okamžikem.

Přesně to byla Pavlova zkušenost. Kristus měl nejvyšší místo v jeho náklonnostech, neboť mohl říci: „*Mně zajisté živu býti jest Kristus.*“ (Fil. 1,21) Následek toho byl, že odmítl svou vlastní spravedlnost, která byla podle zákona. Už neměl žádnou důvěru v tělo (Fil. 3,3), poněvadž, abychom tak řekli, vyhnal služku s jejím synem.

Odmítnout tělo vyžaduje sebezapření – a to zahrnuje utrpení. Zahnat služku Abraham „*velmi těžce nesl*“. Avšak je mu připomenuto, že požehnání je spojeno s Izákem. Zapřít sám sebe a následovat Krista přináší s sebou nesení kříže a utrpení. Ale povede nás to k velkému požehnání ve spojení s Kristem.

Obraz Izraele

Agar a Izmael co poutníci na poušti a s vodou, která jim je dána, nám předobrazně ukazují na současné postavení Izraele. Je výsledkem toho, že lid se pokoušel získat požehnání pod zákonem. Tak odmítl Krista, toho zaslíbeného potomka. Pozemský Boží lid byl vyhnán ze své země a stal se bloudícím lidem. A přece je Izrael, ačkoli vyhnán ze země, stále ještě předmětem Boží péče v prozřetelnosti, tak jako se Bůh staral i o Agar a o jejího syna.

Svědectví světu

V závěrečné scéně této kapitoly uznávají lidé tohoto světa, že Bůh stojí na straně muže víry, jenž vede život v oddělení od světa. Byl čas, kdy muž víry klopýtl a žil v nevěře. Tu musel vyslechnout Abimelechovy výčitky. Nyní se narodil zaslíbený potomek. Dostal u Abrahama své právoplatné místo a služka a její syn byli vyhnáni.

Duchovně to pro nás znamená, že to, co nám od Boha bylo darováno – Kristus – je uznáno za nejvyšší. Vše, co je z těla, je odmítnuto. A výsledkem je, že Abimelech musí uznat: „*Bůh s tebou jest ve všech*

věcech, které ty činíš.“ Místo aby Abrahamovi činil výčitky jako v dřívějších dnech, je nyní sám od Abrahama kárán. Ani dnes tomu není jinak.

Když Kristu dáme právoplatné místo v našem životě, když odmítneme tělo a vedeme svůj život vírou v pravém oddělení od světa, i svět **uvidí** a připustí, že Bůh je s námi.

Pravý charakter světa

I když svět musí připustit, že Bůh je se svým lidem – pokud tento žije v oddělení od světa – přece se bude pokoušet uloupit Božímu lidu prostředky jeho duchovního občerstvení. Svět se bude pokoušet odejmout naše studny. Tak jako Abraham bychom měli odporovat snahám světa a lidi tohoto světa kárat. Ale tak jako on bychom toto kárání měli vyslovovat v duchu milosti, který se ukazuje tím, že se pokusíme dát světu něco ze svého požehnání, které je představeno těmi sedmi mladými ovci.

Závěrečné verše se zdají ukazovat vrchol Abrahamova duchovního života. Viděli jsme, že svět musí uznat, že Bůh je s ním. Nyní vidíme, že Abraham je s Bohem. Vyzývá jméno Hospodina, věčného Boha. A žije jako cizinec v zemi zaslíbení.

Obětování Izáka

(1. Mojžíšova 22)

První část Abrahamova života ukazuje jeho veřejné svědectví jako muže víry, který žije oddělen od světa, a tak odpovídá Božímu povolání (1. M. 12 – 14). Ve druhé části jeho příběhu, která začíná slovy „*Když pak ty věci pominuly*“ („*Po těchto věcech*“), se učíme něco o vnitřních zkouškách jeho duše, což se týká jeho osobního vztahu s Bohem (1. M. 15 – 21).

Poslední fáze Abrahamova života

Kapitolou 22 se dostáváme k poslední fázi Abrahamova života. I ta začíná slovy: „*Když pak ty věci pominuly.*“ V této a v následujících kapitolách přicházíme k událostem, které v předobrazu představují Boží cesty, skrze něž provádí svoji radu k oslavení Krista a k požehnání lidí.

V 1. Mojžíšově 21 máme v narození Izáka „*v určitý čas*“ nastínění té velké chvíle, o které čteme v Galatském 4,4: „*Ale když přišla plnost času, poslal Bůh Syna svého učiněného z ženy.*“ V 1. Mojžíšově 22 uvidíme předobraz smrti a vzkříšení Krista – předzvěděného Božího Beránka (1. Petra 1,19.20). V 1. Mojžíšově 23 nám smrt Sáry předobrazně ukazuje dání stranou Izraele, pozemské nevěsty, a sice jako následek zavržení Krista. V 1. Mojžíšově 24 se učíme, že zatím co je Izrael dán stranou, Bůh povolává svou církev – nebeskou nevěstu, jejímž předobrazem je Rebeka.

Když budeme chtít mít užitek z předobrazných pohledů těchto působivých událostí, nesmíme přehlížet mravní důsledky. Jestliže tato 22. kapitola je nádherným rozvinutím Boží lásky v dání Jeho Syna, tu nám tato událost ukazuje také působivě Abrahamovu víru.

Nejvyšší zkouška

Mravní poučení poznáváme v úvodních slovech: „*Když pak ty věci pominuly, zkusil Bůh Abrahama.*“ V dlouhé jedenácté kapitole Epištoly Židům ukazující nám osoby, které šly po cestě víry, zaujímá Abraham vynikající místo. Nalézáme ho tam nejen jako někoho, jenž svou vírou odpovídal Božímu volání. Má dokonce tu velkou výsadu, že jeho víra je více zkoušena než víra lidí, kteří žili před ním nebo po něm.

Zde čteme, že Bůh mu říká: „*Vezmi nyní syna svého, toho jediného svého, kterého miluješ, Izáka, a jdi do země Moria; a obětuj ho tam v oběť zápalnou na jedné hoře, o níž povím tobě.*“ Inspirovaný komentář k tomu v Epištole Židům zní: „*Vírou obětoval Abraham Izáka, byv pokoušen*“ (Židům 11,17), tedy přesně toho, na kterého se soustředila všechna zaslíbení a o němž bylo řečeno: „*V Izákovi nazváno bude tobě símě.*“ (1. M. 21,12) Od Abrahama bylo tedy vyžadováno, aby učinil něco, co pro oko a přirozené smýšlení znemožní naplnění Božích zaslíbení. Ale vidíme, že Abraham byl poslušný, ne tak, že by po lidsku přemýšlel, nýbrž skrze víru, „*tak o tom smýšleje, že jest mocen Bůh i z mrtvých vzkřísiti. Pročež jej jako z mrtvých vzkříšeného přijal.*“ (Židům 11,19)

Akt poslušnosti

Když Jobovi byly vzaty jeho děti, poddal se pokorně tomu, co Bůh dopustil, a řekl: „*Hospodin dal, Hospodin též odjal. Bud' požehnáno jméno Hospodinovo.*“ (Job 1,21) Abrahamova víra je však podrobena ještě tvrdšímu testu – a pozvedá se k mnohem vyšší úrovni. Je od něho nejen žádáno, aby se pasivně podřídil Boží vůli, nýbrž aby převzal aktivní roli. To odporovalo jeho přirozenosti a zároveň to muselo být trápení pro otcovské srdce. To, co od něho bylo žádáno, bylo přímo vzpourou proti Božím i lidským zákonům. Ale Abraham v této zkoušce obstojí s vírou, kterou mu Bůh dal. S klidnou rozvahou časně ráno vstává, osedlává osla a bere s sebou dva mladé muže a svého syna Izáka. „*Vstal a bral se k místu, o němž pověděl mu Bůh.*“

Tři dny byl na cestě. Tím byl dán čas a příležitost, aby pečlivě přemýšlel o tom, co od něho bylo žádáno. Po tři dlouhé dny měl ve své duši hrozný zkoušky. Během těchto dnů se musel vypořádat s trápením, že má obětovat svého syna. Nejednalo se o nějakou hektickou akci, kterou by udělal na základě momentálního impulsu. Ne, dělo se to s rozmyslem, kdy přemýšlel o všem, co ho toto jednání bude stát. Jeho láska k jeho synu, Izákovy city a jeho láska k otci, a také Boží zaslíbení: „*V Izákovi nazváno bude tobě símě*“ – to všechno bylo důkladně zváženo. Ale víra triumfovala.

Kdyby byla v činnosti nevěra, tu se mohl ještě obrátit. Ale víra odolala a třetího dne přišel k místu na dohled. „*I řekl Abraham služebníkům svým: Pozůstaňte vy tuto s oslem, já pak a dítě půjdeme tamto; a podmodlíce se, **navrátíme se** k vám.*“ Víra počítá s tím, že Bůh může vzkřísit Izáka z mrtvých. Tak může Abraham s plnou důvěrou říci: „*Navrátíme se.*“

My nejsme tak zkoušeni jako Abraham. Ale je pro nás dobře, když můžeme říci, jestliže nám byli vzati milovaní blízcí: „*Nebo jako věříme, že Ježíš umřel a z mrtvých vstal, tak Bůh i ty, kteří by zesnuli v Ježíšovi, přivede s ním.*“ (1. Tes. 4,14) Víra ví, že tyto milé – i když nám byli na čas vzati – znovu uvidíme a s nimi „*se navrátíme*“.

Otec a syn

Izák se ptá: „*Kde je ovce k zápalné oběti?*“ Abraham s vírou odpovídá: „*Bůh opatří sobě ovci k oběti zápalné, synu můj.*“ A bez dalších slov čteme: „*A šli přece oba spolu.*“ Izák se bez odporu nebo nároku poddává příkazu, že bude svázán a položen na oltář. „*I vztáhl Abraham ruku svou a vzal meč, aby zabil syna svého.*“

V té chvíli Hospodin zasahuje. Abrahamova ruka je zadržena od toho, aby svého syna zabil nožem. Abrahamova víra obstála ve zkoušce a Bůh říká: „*Již jsem poznal, že se Boha bojíš, když jsi mi nezadržel syna svého.*“ Protože Abraham jednal v Boží bázni, mohl překonat lidskou bázeň a udělat to, co by člověk naprosto odsoudil.

Jiný Otec – jiný Syn

Díváme-li se na tento pozoruhodný výjev v jeho předobrazném významu, pozvedá se před námi velikost Boží lásky, když dal svého Syna, který pro nás měl zemřít. Slova k Abrahamovi: „*Vezmi nyní syna svého,*“ nám ukazují, že „*Bůh svého vlastního Syna neušetřil, ale za nás za všechny vydal jej*“ (Řím. 8,32). Pak je Abrahamovi řečeno, že má vzít svého „*jediného*“ syna. Třikrát je v této kapitole zdůrazněno, že se jedná o jeho „*jediného*“ syna (verše 2. 12. 16). I to mluví o Boží lásce, skrze kterou „*svého jednorozeného Syna dal*“ (Jan 3,16). Je významné, že toto je první zmínka o lásce v Bibli. Je ve spojení s výjevem, který mluví o lásce Boha Otce k Jeho Synu.

Dokonalá poslušnost

Když nám tento výjev ukazuje Boží lásku v dání Jeho Syna, tu nám také představuje dokonalé podřízení a poslušnost bez nářků Syna ve vztahu k vůli Otce. Ve všem tom nalézáme nastínění dokonalé poslušnosti Krista vůči Jeho Otci, která Mu dovolila tvář v tvář smrti říci: „*Ne má vůle, ale tvá staň se.*“ (Luk. 22,42)

Izák nesl během třídenní cesty dřevo zápalné oběti, zatím co oheň a meč byly v ruce Abrahamově. V průběhu své veřejné služby si nesl Pán, abychom tak řekli, známost o své nastávající smrti s sebou. Nad každým krokem jeho cesty stál stín kříže. Na zástupy mohly působit „*všechny věci, které činil*“, ale On věděl, že Syn člověka bude vydán v ruce lidí (Luk. 9,43.44). Učedníci Jej sice následovali až do Jeruzaléma, ale stále si mysleli, že zřídí království v moci, ano, že Kristus bude vládnout na trůnu slávy. On ale věděl, že směřuje ke kříži s jeho hanbou.

A přece: i když lidem bylo dovoleno Pána ukřižovat, přece se oheň a meč – ty mluví o soudu a smrti – nalézaly v Božích rukou. Lidé si mohli myslet, že mohou Pána podle své vůle ukřižovat nebo propustit. Ale Pán mohl Pilátovi říci: „*Neměl bys nade mnou moci ničádné, byť nebylo dáno shůry.*“ (Jan 19,11)

Žádné oko nemohlo proniknout tmu v té mocné scéně, když oheň a meč padly na Krista. Ale Pán přijal vše, co se tam dělo, z Boží ruky. Řekl: *„Spustils mne do jámy nejspodnější, do nejtemnějšího a nehlubšího místa. Dolehla na mne prchlivost tvá a vším vlnobitím svým přikvačil jsi mne.“* (Žalm 88,7.8)

Dokonalé obecenství

Pak v Abrahamově životě přišla chvíle, kdy služebníci byli zanecháni. Abraham a jeho jediný syn šli sami k hoře. To bezpochyby mluví o tom velkém okamžiku, o kterém Pán musel říci: *„Kam jdu, nemůžeš ty nyní jíti za mnou.“* (Jan 13,36) A přece může Pán rovněž říci: *„Ten, který mne poslal, se mnou jest. Neopustil mne samého.“* (Jan 8,29) Tak čteme o Abrahamovi a Izákovi dvakrát: *„I šli oba spolu.“* (6. a 8. verš) To mluví o dokonalém obecenství Otce a Syna, které je nám představeno v Janově evangeliu. Tam nalézáme, jak Pán Ježíš přichází stále blíže ke kříži a stává se tou velkou zápalnou obětí, kterou je Bůh dokonale oslaven. Pán mohl říci: *„Otec můj až dosavad dělá, i já dělám.“* *„Nehledám vůle své, ale vůle toho, který mne poslal.“* *„Což jest jemu libého, to já činím vždycky.“* *„Já a Otec jedno jsme.“* (Jan 5,17.30; 8,29; 10,30)

Dokonalé poddání se

Když Abraham a jeho syn přišli na to určité místo, Izák se svému otci dokonale poddává. Abraham staví oltář; rovná dřevo; svazuje Izáka, svého syna, a vkládá jej na oltář. Abraham nakonec vztahuje svou ruku, když vzal nůž, aby zabil svého syna. Tak čteme také o Kristu: *„Však neotevřel úst svých. Jako beránek k zabití veden byl, a jako ovce před těmi, kdož ji stříhou, oněměl, aniž otevřel úst svých... Tak se líbilo Hospodinu jej stíratí a nechat trpět.“* (Iz. 53,7.10)

Příměry a protiklady

Je významné, že ve všech obětech Starého zákona je oběť nejprve zabita, a teprve potom položena na oltář. V tomto případě je obětování pozoruhodným předobrazem na Krista, protože Izák je nejprve svázán, a potom vložen na oltář, dříve než Abraham vezme nůž, aby ho zabil.

Ale každý předobraz je ve srovnání se skutečností nedostatečný. V 1. Mojžíšově 22 zadržuje Hospodin ruku, která držela nůž. Izák je ušetřen. Na kříži nebyla žádná ruka, která mohla zadržet moc smrti. Láska Otce neušetřila Syna. A láska Syna se zcela podřídila vůli Otce a šla tak daleko, že Syn smrt skutečně strpěl. Anděl mohl Pána posilovat v Getsemanské zahradě. Ale nebylo anděla, který jej mohl ochránit před soudem na kříži.

V obrazu dostává Abraham svého syna Izáka zpět z mrtvých (Židům 11,19). Ale když měl Izák opět odejít volný, musel zemřít skopec, který se zachytil v křoví – další předobraz Božího Beránka, který byl předzvěděn.

V průběhu tohoto předivného výjevu činí Abraham dvě prorocké výpovědi:

- 1) *„Bůh opatří sobě (vyhlédne si) ovci k oběti zápalné.“*
- 2) *„Na hoře Hospodinově opatří se (vyhlédne se).“*

Tak mohl Pán Ježíš říci: *„Abraham, otec váš, veselil se, že má vidět můj den, i viděl, a radoval se.“* (Jan 8,56)

Bůh obnovuje nyní zaslíbení Abrahamovi na základě oběti a potvrzuje své zaslíbení požehnání pro všechny národy země skrze vzkříšeného potomka. Zde víme z Epištoly Galatským, že ten potomek je Kristus, neboť apoštol říká: *„Abrahamovi pak učiněna jsou zaslíbení i semení jeho. Nedí: A semenům, jako o mnohých, ale jako o jednom: A semenu tvému, jenž jest Kristus.“* (Gal. 3,16)

Zdá se, že rodopis v závěrečných verších 1. Mojžíšovy 22 je na tomto místě v první řadě proto, aby uvedl Rebeku. Ta tvoří tak krásným způsobem předobraz Kristovy nebeské nevěsty.

Smrt Sároy

(1. Mojžíšova 23)

Ve 23. kapitole nalézáme zprávu o smrti a pohřbu Sároy. Jako tak často ve Starém zákoně, mají tyto události jak předobrazný charakter, tak i mravní význam. Že tento závěr není neopodstatněný, je jasné z dvojího výkladu těchto událostí, jak nám je podán v Novém zákoně.

Biblická obrazná mluva

V Epištole Galatským nám apoštol udává obrazný význam Agar a Sároy. Agar a její syn představují zákon a ty, kteří hledají požehnání pomocí dodržování zákona. Naproti tomu Sára a její dítě představují Boží bezpodmínečná zaslíbení pro ty, kterým je požehnáno na základě svrchované milosti (Gal. 4,21–31). Izraelský lid se sám postavil pod zákon a snažil se dosáhnout požehnání na základě vlastních snah. Výsledkem bylo, že dokázali přinést jen zlé skutky těla. Zavrhlí Krista, který jim byl v milosti darován, a skrze něhož by bývali mohli obdržet požehnání na základě zaslíbení učiněných Abrahamovi.

Petr se po smrti a vzkříšení Krista obrací k lidu a říká: „*Vy jste synové proroků a úmluvy, kterou učinil Bůh s otci našimi, říká Abrahamovi: V semeni tvém požehnány budou všechny čeledi země. Vám nejprve Bůh, vzbudiv Syna svého Ježíše, poslal ho dobrořečícího vám, aby se jeden každý z vás odvrátil od nepravostí svých.*“ (Sk. ap. 3,25.26) Tato nabídka byla národem zamítnuta. A jako výsledek – každopádně v nynější době – je Boží pozemský lid postaven stranou.

Kristova pozemská nevěsta

Zdá se, že smrt Sároy, která následuje po obětování Izáka, představuje toto dání stranou izraelského národa následující po zavržení milosti, jež byla izraelskému národu nabídnuta na základě smrti a vzkříšení Krista. Sára je obraz pozemské nevěsty Krista a musí zmizet

ze zorného pole, aby před nás mohla přijít Rebeka, předobraz nebeské nevěsty.

Jasně prohlášení

To se mi zdá být předobrazným významem smrti a pohřbu Sárý. Je tu však také mravní význam těchto událostí, který je představen v Epištole Židům. Tam se učíme, že svatí Starého zákona nejen žili ve víře. „**Podle víry zemřeli ti všichni, nevzavše zaslíbení, ale zdaleka je viděvše, jim i věřili, i je vítali, a vyznávali, že jsou hosté a příchozí na zemi. Nebo ti, kteří tak mluví, zjevně to prokazují, že vlasti hledají.**“ (Židům 11,13.14)

Zde nacházíme Abrahamovu víru tváří v tvář smrti a vyznání, že je jen cizinec a poutník. Jeho počínání činí před světem viditelným jeho charakter poutníka.

Výhled víry

Ve víře Abraham obdržel Izáka ke slovu Hospodinovu, když jeho tělo už bylo odumřelé. Ve víře Izáka ke slovu Hospodinovu obětoval, když důvěřoval Bohu, že jej i ze smrti může vzkřísit. Nyní v téže víře pochovává Sárú v jisté a pevné naději na vzkříšení. Ve víře vystoupil na horu Moria, aby obětoval svého syna. V téže víře se nyní obrací k jeskyni pole Machpelah, aby pochoval svou ženu. Přišla chvíle, aby „*pochoval mrtvého svého od tváři své*“. Ale jeho víra ví, že tato milovaná manželka opět přijde a bude mít svůj podíl v lepší, nebeské zemi, po které její víra vyhlížela.

Bůh vzkříšení

Bůh se zjevil Abrahamovi jako ten Všemohoucí a jako Bůh vzkříšení. Ujistil ho o věčném vlastnictví země, ve které žil jako cizinec – celé země Kananejské (1. M. 17,8). Vše Abrahamovi patřilo skrze **zaslíbení**, i když to ještě nebylo v jeho **vlastnictví**. V důvěře v Boží zaslíbení dbal pečlivě na to, aby tělo Sárý uložil k odpočinku v zaslíbené zemi.

V Kananejské zemi žila spolu s Abrahamem jako cizinec. „*Sára... umřela... v zemi Kananejské*“, a v zemi Kananejské byla pochována (2. a 19. verš).

Se stejnou důvěrou víry později synové Izákovi pohřbili svého otce v Hebronu, v zemi Kananejské (1. M. 35,17–29). Tak také ve své době byl pak i Jákob, i když zemřel v Egyptě, pochován svými syny v zemi Kananejské v jeskyni pole Machpelah (1. M. 50,13). A na základě téže krásné víry nechal Josef krátce před svou smrtí přísáhnout děti Izraele, že jeho kosti přinesou z Egypta do Kananejské země (1. M. 50,25.26; 2. M. 13,19).

Zármutek podle Boha

Když v těchto událostech vidíme vyzařovat příklady víry vyvolených Božích vzhledem ke smrti, tu také poznáváme, že **víra nedává přirozené náklonnosti stranou**. „*I přišel Abraham, aby kvíлил nad Sárrou, a plakal jí.*“ (2. verš) Přirozeně že vírou víme, že naši milí blízcí, kteří umřou v Pánu, budou vzkříšeni. Pro ně znamená zemřít zisk. Přesto je správné mít zármutek a pociťovat ztrátu. Naše pevná a jistá naděje vzkříšení nám činí jasným – jak nám to apoštol připomíná, že náš zármutek nemůže být srovnáván se zármutkem těch, kteří nemají naději (1. Tes. 4,13). Ale nenalézáme tam ani slovo o tom, že bychom nesměli mít zármutek. Nikdo neznal sílu vzkříšení stejným způsobem jako Ten, jenž sám je vzkříšení a život. A přece u hrobu Lazarova plakal.

Splněné zaslíbení

Nadto vidíme, že i tváří v tvář smrti se Abraham chová jako ten, jenž je cizinec a poutník. Před syny Het vyznává: „*Hostem a příchozím jsem u vás.*“ Jako takový si získal respekt světa. To poznáváme z jejich slov: „*Kníže Boží jsi uprostřed nás.*“ (6. verš) Jak významný je rozdíl ve srovnání s ubohým Lotem – věřícím, jenž se vzdal svého charakteru cizince a poutníka, aby bydlel v Sodomě. S takovým jedná svět se zaslouženým opovržením, neboť v den, kdy je v těž-

kostech, říkají: „*Odejdi tam... Sám se dostal sem pohostinu, a chce nás souditi?*“ (1. M. 19,9)

60 let před touto událostí Bůh Abrahamovi řekl, že učiní jeho jméno velikým, když odpoví na Boží povolání a zaujme místo vně světa (1. M. 12,2). Zde nyní vidíme toto zaslíbení naplněné. Neboť tehdejší svět musel uznat, že tento oddělený muž je „kníže Boží“. Ubohý Lot, který se sám chtěl ve světě učinit velkým – totiž jako soudce v bráně Sodomy – musel ustoupit a v očích světa zaujmout místo opovržení.

Pokorné smýšlení

Přesto se Abraham neopírá o vysoké mínění, s kterým se u světa setkal, aby sám sebe vyvýšil. Nemluví o své hodnosti, o svém vysokém povolání nebo o slávách, které před ním leží. Když bezmyšlenkovitý svět chtěl Pána Ježíše udělat králem, On ze sebe nic neučinil a odešel do ústraní na horu, aby tam byl sám (Jan 6,15). Ve stejném smýšlení Abraham odmítá sám sebe vyvyšovat. Nechtěl, aby se svět před ním skláněl a uctíval ho jako mocného knížete. Spíše se vyznačuje pokorným smýšlením, neboť dvakrát čteme, že se „*poklonil lidu země té*“ (7. a 12. verš).

Spravedlivý charakter

Prívětivost světa nutí Abrahama přijmout jeskyni k pohřbu jako dar. Ale Abraham zachovává svůj charakter poutníka a odmítá zaujmout místo nějakého knížete, který přijímá dary. Je spokojen s tím, že zůstává cizincem a za své potřeby zaplatí. Odmítá také použít čest světa, aby sám sebe vyvýšil. Nedopouští, aby přívětivostí světa byl přiveden k tomu, aby se vzdal cesty cizince. Tak jako dříve odmítl dary krále Sodomy, tak odmítá nyní dary synů Het. Kupuje místo k pohřbu a jedná, jak se na cizince náleží, v absolutní spravedlnosti ve všech svých věcech. Zaplatí „*čtyři sta lotů stříbrných, běžných mezi kupci*“.

Vidíme, že Abraham byl ve své době na všech svých cestách někdo, kdo Pána vzýval z čistého srdce a následoval spravedlnosti (srovnej s 2. Tim. 2,22).

Povolání Rebeky

(1. Mojžíšova 24)

Nemůžeme jinak, než v obětování Izáka, o kterém je zpráva v 1. Mojžíšově 22, vidět předobraz smrti a vzkříšení Krista. V 1. Mojžíšově 23 pak smrt a pohřeb Sary představují předobrazně dání stranou Izraele – Božího pozemského lidu. To následuje po zavržení Krista. V této kapitole nyní nalézáme krásný obraz povolání Církve, ke kterému dochází v době, kdy Izrael je postaven stranou.

Tři velké pravdy

Víme, že Kristus po své smrti a svém vzkříšení vystoupil do slávy a zaujal místo po Boží pravici. Pak následovala velká událost příchodu Ducha Svatého – božské Osoby, který nyní přebývá na zemi s věřícími a v nich. Tyto tři velké pravdy vyznačují dny, v nichž žijeme:

- 1) Ve slávě je Člověk – Kristus Ježíš.
- 2) Na zemi je božská Osoba – Duch Svatý.
- 3) Duch Svatý přišel, aby vytvořil Církev (Shromáždění), aby ji vedl tímto světem a představil ji Kristu ve slávě.

Celkový pohled

Tyto tři velké pravdy nalézáme v předobrazu ve 24. kapitole. Nesmírná důležitost této kapitoly spočívá v tom, že v jednom jediném obraze ukazuje, jakou činnost každá Osoba Božství přebírá v čase, ve kterém žijeme. Když se podíváme kolem sebe, vidíme rostoucí špatnost světa, přibývajícím selháním a přibývajícím slabostí Božího lidu. Když hledíme na toto zmatení, mohli bychom být snadno deprimováni a sklíčení. Když však hledíme na obraz, který nám je představen v této kapitole, vidíme v celkovém pohledu, co Bůh podle svých vlastních plánů provádí. Jiná místa Písma mohou zdůrazňovat víru nebo také selhání věřících – k našemu povzbuzení nebo k našemu varování. Ale zde před nás přichází to, co Bůh ve všem svém požehnání činí

k oslavení Krista, a to přes všechny vlivy působící proti skrze nás samé, skrze svět nebo ďábla.

Když vidíme, co Bůh dělá, a vidíme také Toho, jenž vždy byl a je Osobou jeho jednání, a když víme, co vše si Bůh předsevzal a co také jistě vykoná, budeme moci uprostřed všech zmatků zachovat své srdce ve vnitřním pokoji. K tomu nás to vzhledem k Božím myšlenkám učiní rozumějícími: ochrání nás to před zklamáními z falešných očekávání. Také budeme ochráněni před tím, abychom svou energii investovali do tak mnohých aktivit, které sice mají před očima užitek pro svět, ale přece leží mimo Boží plán.

V průběhu příběhu této kapitoly před nás předstupují tři velká témata:

- Abrahamovy směrnicе jeho služebníkovі (1. – 9. verš);
- poslání služebníka do Mezopotámie (10. – 61. verš);
- setkání Izáka a Rebeky v zemi Kanán (62. – 67. verš).

Otcův cíl

Abrahamovy směrnicе ukazují rady Boha Otce o Jeho Synu. Ozřejmují nám, co Bůh v dnešním světě skrze Ducha Svatého činí, aby dosáhl svých cílů.

Nejprve poznáváme velký obsah vyslání Abrahamova služebníka. Abraham ho pověřuje, aby „vzal manželku synu mému“. Ten muž byl do Mezopotámie poslán s tímto jediným úkolem. Když nevěstu najde a přivede ji k Izákovi, bude jeho poslání splněno. Služebník nemá úkol míchat se do politických nebo sociálních zájmů Mezopotámie. Duch Svatý není zde na zemi proto, aby svět zlepšoval nebo reformoval, aby přinesl národům mír; a dokonce ani proto ne, aby svět obrátil. Není zde proto, aby napravil křivdy učiněné chudým. Také neodstraňuje utlačování a neosvobozuje lidi od jejich nemoci, nedostatků nebo jejich bídy.

Je Někdo, jenž v budoucnosti, v určený čas, přinese pokoj a požehnaní pro svět. Je to Ten, jenž už jednou byl zde na zemi a dokázal, že má moc a milost, aby lidi osvobodil od každého tlaku. Ale my jsme

Ho přibili na kříž. Nyní odešel – a bída světa nám zůstává zachována. Přesto opět přijde a přinese pro tuto zem požehnání. Ale v mezidobí je Ježíš ve slávě a Duch Svatý zde na zemi, aby pro Krista vytvářel nevěstu – Boží nebeský lid – a aby ji přivedl ke Kristu ve slávě.

Křesťanstvo se tak velmi vzdálilo od Božích myšlenek, že se na křesťanství dívá jako na náboženský systém ke zlepšení a zušlechťení lidí, aby – jak lidé říkají – svět byl učiněn lepším a krásnějším místem. Jestliže toto je vše, co lidé v křesťanství vidí, nemusíme se divit, když se tohoto vyznání vzdávají. Neboť je zjevné, že svět se od začátku křesťanství stal horším a nikoli lepším. Dnes je stále více naplněn násilím a zkažeností. A srdce lidí jsou naplněna strachem z toho, co přijde na zem.

Je pravda, že Bůh ve své starosti v prozřetelnosti myslí na svá ubohá stvoření a umí zlo lidí zadržovat, a On to také činí. Tam, kde pravda je přijata, skutečně přináší částečné zlepšení časných okolností. Když ale necháme své myšlenky utvářet Božím slovem, uvidíme, že Duch Svatý zde je, aby pro Krista ve slávě vyjmul lid **ze** světa.

Pak je služebníkově řečeno, že nevěsta pro Izáka **nesmí být „ze dcer Kananejských“**. Kananejští stáli pod zlořečením a byli zasvěceni soudu. Nemůže být spojení mezi Kristem ve slávě a světem pod soudem. Izákova nevěsta neměla být cizinka, nýbrž taková, která už patří k Abrahamově rodině. Tak není církev utvářena z nevěřících, ani ze směsice nevěřících a věřících, nýbrž úplně z rodiny víry.

Nadto je služebník varován: „*Hled', abys zase neuvedl syna mého tam (do Mezopotámie)!*“ Během času, ve kterém služebník byl v Mezopotámii, zdržoval se Izák v Kanánu. Mezi Izákem a lidem Mezopotámie nebylo žádné spojení. Tak víme, že dnes není žádný přímý vztah mezi Kristem ve slávě a světem jako takovým. Protože křesťanstvo to přehlédlo, snaží se – stejně jako mnoho vážných křesťanů – činit právě to, před čím je služebník dvakrát varován. Lidé se snaží pomocí mnoha různých opatření přivést Krista zpět do světa a Jeho jméno používat pro dobročinné akce ke změně a zlepšení světa. Takové snahy leží zcela mimo dílo Ducha, který je zde na zemi, aby ze světa pro Krista vyjmul lid, ne aby Krista přivedl zpět do svě-

ta. Je pravda, že Kristus se brzy na tento svět vrátí. Ale nezapomínejme, že svět viděl Krista naposledy na kříži, na který Jej přibil. Příště Jej uvidí, až „*v plameni ohně,... pomstu uvede na ty, ježto neznají Boha, a neposlouchají evangelium Pána našeho Ježíše Krista*“ (2. Tes. 1,8).

Nakonec je služebníku řečeno, že Hospodinův anděl půjde před ním. Víme, že andělé jsou „*služební duchové, kteří posíláni bývají k službě pro ty, jenž mají dědičně obdržeti spasení*“ (Židům 1,14). Zdá se, že jejich služba vždy nese předcházející a ochranný charakter. Duch Svatý jedná s dušemi, zatím co se zdá, že andělé jsou činní více vzhledem k vnějším okolnostem. Anděl mohl vést Filipa vzhledem k cestě, kterou měl zvolit. Ale Duch ho vedl v tom, aby se zaměstnával duší (Sk. ap. 8,26.29).

Poslání služebníka

Tato část příběhu, který je vyprávěn v 24. kapitole, je bohatá na poučení pro naše duše. Obrazně nám představuje nejen příchod Ducha Svatého, nýbrž také cestu, kterou Duch používá, aby uskutečnil svůj cíl.

Služebník přichází do Mezopotámie a je přitom pro své poslání dobře vybaven. Čteme, že „*měl všechn statek pána svého v rukou svých*“. To nám připomíná, že Duch Svatý přišel, aby nás „*naučil všemu*“, aby nás „*uvedl ve všelikou pravdu*“ a aby nám ukázal „*všechno, co má Otec*“ (Jan 14,26; 16,13–15).

Činnost služebníka v Mezopotámii nese čtverý charakter:

- 1) Nalézá nevěstu, která je předzvěděna pro Izáka (10. – 21. verš).
- 2) Když našel nevěstu, dělá rozdíl mezi ní a všemi ostatními (22. verš).
- 3) Odpoutává její srdce od Mezopotámie a získává její náklonnosti pro Izáka (23. až 53. verš).
- 4) Konečně ji vede pouští k Izákovi (54. až 61. verš).

Nevěsta je nalezena

Nejprve z modlitby služebníkovy poznáváme velký cíl jeho poslání. Nemodlí se za lidi města nebo jejich dcery. Je zahlobán do jednoho cíle: nalézt ženu předzvěděnou pro Izáka. Duch Svatý nepřišel, aby obrátil svět, nýbrž aby přivedl na světlo vyvolené Boží: pro Krista určenou nevěstu.

K tomu poznáváme, že neklamný znak pro Izáka určené nevěsty spočívá v tom, že ***se vyznačuje milostí***. Služebník prosí: „*Děvečka tedy, kteréž bych řekl: Nachyl medle věderce svého, ať se napiji, a ona by řekla: Pij, také i velbloudy tvé napojím, ta aby byla, kterou jsi způsobil služebníku svému Izákovi.*“ Z těchto slov je jasné, že služebník nebyl vyslán, aby hledal nějakou nevěstu z dcer lidí. Měl najít „určitou“ nevěstu. A milost měla být jejím charakteristickým znakem.

Modlitba je vyslyšena. Neboť když se na obzoru zjevuje Rebeka a je zkušena podle těchto slov, odpovídá na služebníkovu prosbu slovy: „*Také velbloudům tvým navážím.*“ To vše nám připomíná ducha, který působí v těch, kdož jsou vyvoleni „*podle předzvědění Boha Otce, v posvěcení Ducha*“ (1. Petra 1,2).

Ozdobená nevěsta

Za druhé se učíme, že služebník, když našel tu od Boha určenou nevěstu, se nespokojí s tím, aby sám v ní viděl dílo milosti. Chce udělat také veřejně rozdíl mezi nevěstou a všemi ostatními. Proto ji ozdobuje zlatým kroužkem a zlatými náramky, které druzí mohli vidět. Duch Boží je na zemi nejen proto, aby vykonal dílo milosti ve věřícím. V životě Božích dětí má také být vidět ovoce zapečetění Duchem Svatým – láska, radost, pokoj, trpělivost, přívětivost, dobrotivost, věrnost, tichost, zdrželivost. Tyto vzácné šperky budou svědectvím pro druhé a budou věřícího odlišovat od jej obklopujícího světa.

Vyprávění příběhu

Za třetí vidíme velké úsilí, s nímž se služebník snaží vzbudit náklonnosti Rebeky k Izákovi. I to nám obrazně ukazuje na dílo Ducha, jímž jsou věřící posilováni na vnitřním člověku, aby Kristus skrze víru bydlel v jejich srdcích (Ef. 3,17). Tato část práce služebníka je uvedena otázkou: „*Jest-li v domě otce tvého nám místo, kde bychom přenovali?*“ Odpověď Rebeky jde nad služebníkovu prosbu. Ten se ptá jen na „*místo*“. Ona říká, že tu je „*sláma také a potrava*“ i místo (25. verš). I Lában může služebníkovi říci. „*Vejdi, požehnaný Hospodínův.*“ A tak čteme: „*Tedy všel muž ten do domu.*“ (31. a 32. verš)

Duch Svatý přišel, aby vzal z věcí Krista a ukázal nám je (Jan 16,14). Jsme hotovi udělat ve svém srdci místo pro Ducha Svatého? Tělo a Duch „*jsou vespolek odporne*“ (Gal. 5,17). Nedáváme Duchu místo, když sloužíme tělu. Je nemožné udělat pro Ducha místo a konat věci těla. Jsme připraveni odmítnout žádosti těla ve vztahu k pomíjivým věcem, abychom udělali místo pro Ducha Božího, který by nás chtěl uvádět do hlubokých a věčných věcí Božích? Děláme místo a činíme opatření pro Ducha Božího? V domě Bathuele bylo služebníku Abrahamovu dáno k dispozici „*místo*“ a byla učiněna „*opatření*“. Jako výsledek toho může Izákův služebník mluvit, aby získával náklonnosti Rebeky pro Izáka. Tak ji může vést k Izákovi.

Nevěsta je získána

Když byl služebník v domě srdečně uvítán, svědčí ihned o Izákovi. Zjevuje myšlenky svého Pána, pokud se týká Izáka. Tak bere z toho, co patří Izákovi, a ukazuje to Rebece. Mluví o majetku svého Pána a ukazuje, že to všechno bylo dáno Izákovi: „*Jemuž dal, cokoli má.*“ Tak říká i Pán Ježíš: „*Všecko, cokoli má Otec, mé jest.*“ A dílo Ducha je brát z Jeho věcí a zvěstovat je nám (Jan 16,15).

Odpověď

Když služebník promluvil o Abrahamových plánech, které obsahují Izákovo požehnání, zastavuje se, aby poznal účinek svého poselství. Nejedná Boží Duch s námi podobně? Nečeká, aby poznal, zda odpovíme na jeho rozvinutí Kristovy slávy, než nás učiní veřejnými svědky o sobě? V obraze tohoto starozákonního příběhu tu je okamžitá odpověď. A výsledek je, že služebník „*vyňav ... nádoby stříbrné a nádoby zlaté a oděv, dal Rebece*“. Stejně tak nás Duch, když dáme odpověď na Jeho sdělení o Synu Otce, učiní svědky vykupující lásky – v obraze stříbrných šperků. Učiní nás svědky božské spravedlnosti – v obraze zlatých šperků. A učiní nás svědky praktického posvěcení – v obraze šatů.

Rozhodnutí je učiněno

Nakonec je velkým cílem služebníka, když vzbudil náklonnosti Rebeky pro Izáka, vést Rebeku k Izákovi. Služebník říká: „*Propusťte mne, ať jdu k pánu svému.*“ Přišel, aby našel nevěstu. A když tento úkol splnil, toužil po tom, jít opět domů. Nepřišel, aby našel nevěstu a nechal ji bydlet v jejím starém domově. Chtěl ji vést k její nové vlasti. Příbuzní Rebeky by ji ještě rádi deset dní zadrželi. Ale služebník si přeje jít. Svým vyprávěním o Izákovi vyvolal u Rebeky stejné myšlenky. Když Duchu Svatému dovolíme, aby šel svou cestou s námi – když Mu nečiníme překážky, pak v nás dá vzniknout stejným myšlenkám, jako má On sám: tak myslet o Kristu, jak on to činí; naše srdce oddělit od všeho, v čem není Kristus k nalezení; naše náklonnosti obrátit na Krista tam, kde nyní je. Až příliš často činíme dílu Ducha překážky tím, že tak velmi lpíme na světu, politice, na radostech světa, na jeho náboženství. Ale svět nás nemůže zadržet, když naše srdce jsou obrácena k uchopení Krista ve slávě.

Bratr a matka chtějí Rebeku zadržet. Ale nakonec má ona sama rozhodnout. Tak říkají: „*Zavolejme děvečky a zeptejme se, co dí k tomu.*“ (57. verš) Tak je před Rebekou velká otázka: „*Chceš-li jíti s mužem tímto?*“ To je až dodnes otázka, která se obrací ke každému

z nás. Uznáváme přítomnost Ducha Svatého a jsme hotovi následovat Jeho vedení, ať to stojí, co to stojí?

Křesťanstvo přítomnost Ducha Božího téměř úplně ignoruje. Výsledkem je, že velká část vyznavačů se usadila ve světě, který Krista zavrhl a v němž je Kristus nepřítomný. Je to veliká chvíle, když naše srdce lpí tolik na Kristu ve slávě, že – jako tehdy Rebeka – můžeme říci: „*Půjdu.*“

Na cestě

Bezprostředním výsledkem Rebečina rozhodnutí bylo, že „*propustili Rebeku sestru svou a chovačku její, služebníka také Abrahamova s muži jeho*“. Když ukážeme, že zapomínáme na to, co je za námi, a vztahujeme se po nebeských věcech, stává se to celé nejen otázkou pro nás vzdát se světa, nýbrž pak i svět se vzdá nás. Budeme „*propuštěni*“, posláni pryč.

Pak čteme: „*Tedy vstala Rebeka a děvečky její... jely za mužem tím. A tak vzal služebník ten Rebeku, a odjel.*“ (61. verš) Věřící jsou sice často hotovi poddat se Boží cestě, pokud se týká záchrany. Ale zároveň chtějí jít do nebe po své vlastní praktické cestě. Naším cvičením by mělo být poznávat „Jeho cestu“, a pak následovat Božího Ducha, jak On vede. Následovat Ducha neznamena následovat nějaké vnitřní světlo, jak lidé říkají. Vždy to znamená vést život v souladu s Božím slovem. A Duch, který Boží slovo používá, nás vždy bude shromažďovat ke Kristu.

Tak se Rebeka tím, že následuje toho muže, nalézá na cestě pouští. Pro tu chvíli nemá ani Lábanův domov, ani Izákův. To prožijeme také my, když se svěříme vedení Ducha, jak kdosi řekl: „Nám nepatří ani země, na které žijeme, ani nebe, ke kterému jdeme.“ Přesto měla Rebeka v průběhu cesty pouští, dlouhé stovky kilometrů, před sebou velkolepou budoucnost. Neboť na konci čekal Izák, k němuž se její srdce cítilo být přitahováno, aby ji dostal. Stejným způsobem mohl apoštol Pavel říci, když hleděl na Krista ve slávě, jenž stál na konci jeho putování: „*To jedno činím, na ty věci, které jsou za mnou, zapomínaje, k těm pak, které jsou přede mnou, úsilně chvátaje, k cíli*

běžím, k odplatě svrchovaného povolání Božího v Kristu Ježíši.“ (Fil. 3,13.14)

Cíl je dosažen

Cílem posláni služebníka do Mezopotámie byl ten velký den, ve kterém nevěsta, když prošla pouští, byla představena Izákovi. Ve všech těchto událostech nezaujal Izák žádnou aktivní roli. Ani neopustil Kananejskou zemi. Vše bylo přenecháno rukám služebníka. Přesto byl Izák dalek toho, aby stál lhostejně vůči posláni služebníka a příchodu své nevěsty. S příchodem večera se Izák vrací od své cesty ke studni Lachai-roi, aby se setkal s nevěstou. Důležitý význam té studně je: *„Studnice živého vidoucího mne.“* Když tomu tak je, přibližuje to tu nepochybnou pravdu, že během celé cesty pouští jsme pod zraky toho Živého, jenž nás vidí. Apoštol mohl říci: *„A proto i dokonale spasiti může ty, kteří přistupují skrze něho k Bohu, vždycky jsa živ k orodování za ně.“* (Židům 7,25)

Příchod

Dále pak vidíme, že Izák skutečně přichází, aby se setkal se svou nevěstou, neboť Rebeka se ptá: *„Kdo jest ten muž, který jde po poli proti nám?“* Obraz nám ukazuje Izáka, jak čeká na svou nevěstu a touží po ní. Naše touha po Kristu může být často slabá. Ale On touží po tom okamžiku, kdy mu bude Jeho nevěsta darována. Než odešel, mohl svým učedníkům říci: *„Když odejdu... zase přijdu a poberu vás k sobě samému, abyste, kde jsem já, i vy byli.“* (Jan 14,3)

Svatba

Když Rebeka konečně viděla Izáka, *„vzala rouchu a přistřela se“*. Nato bezprostředně následovala svatba, neboť čteme: *„Izák... vzal Rebeku a měl ji za manželku a miloval ji.“* Tato slova dojdou svého pravého naplnění, když po své cestě pouští zde na zemi poprvé uvidíme Pána Ježíše tváří v tvář, když nás vezme k sobě, poté co to velké dílo

Ducha Svatého bylo dokončeno. „*Přišla svatba Beránkova a manželka jeho připravila se.*“ (Zjevení 19,7)

Když bylo dokončeno stvoření, byla Eva představena Adamovi jako jeho nevěsta. To je první předobraz tohoto velkého tajemství, které od začátku světa bylo skryto v Bohu, a který nám ukazuje něco z Boží věčné rady darovat svému Synu nevěstu. Během mnoha staletí a uprostřed měnících se období měl Bůh tento velký den Beránkovy svatby stále na zřeteli. Boží lid může selhávat a dokonce se zhroutit – jak to v každém časovém období udělal. Svět může stále rostoucím násilím a přibývajícím zkažeností Boží lid pokoušet a také často přemáhat. Dábel se může protivit a „zřít“ falešnou ženu, která se opije krví svatých (Zjevení 17,6). Přesto – a přes všechno selhání Božího lidu, snah ďábla a pokušení světa – se Bůh svého velkého plánu darovat svému Synu nevěstu nikdy nevzdal. Na konci Boží knihy je nám dovoleno ve velkém vidění spatřit ten velký den Beránkovy svatby. A zcela na konci nalézáme nádherné představení toho, že Kristus na svou nevěstu čeká, ale vidíme také nevěstu v jejím pravém postoji, vedenou Duchem, jak touží po příchodu Pána Ježíše: „*Duch i nevěsta řkou: Pojd'!*“ Odpověď ženicha je: „*Jistě přijdu brzo.*“ A nevěsta odpovídá: „*Amen. Přijď tedy, Pane Ježíši.*“ (Zjevení 22,17.20)

Povzbuzení pro nás

Před kolika zklamáními bychom byli ochráněni, kdybychom ve své službě stále měli před očima velký cíl, který Duch Boží sleduje: Představit Církev před Krista bez poskvrny nebo vrásky nebo čehokoli podobného v ten velký den Beránkovy svatby. Náš pohled a naše služba jsou někdy tak zúženy na jedno malé místo a na naše těžké dny. Přesně tehdy, když se v místě zdá všechno zkažené – ale také zcela všeobecně – prožíváme, že naše srdce pukají a jsou zklamaná. Jestliže však naším velkým cílem je vzhledem ke svatbě Beránkově shromažďovat duše ke Kristu, nebudeme zklamáni, ať už je na naší cestě jakkoli mnoho utrpení a selhání. Když nakonec uslyšíme hlas velkého zástupu jako hlas mnohých vod a jako zvuk silných hromů, který říká: „*Radujme se a veselme se a chválu vzdejme jemu. Neboť*

přišla svatba Beránkova“ (Zj. 19,6.7), pak už nebudou žádná srdce zlomená, nebude tu nářku ani zklamání. Jdeme proto dále utrpeními, zkouškami, slabostí, každým druhem odporu. Neboť víme, že na konci tu bude tento velký den Beránkovy svatby.

Požehnání pro národy – Izák zůstává středem požehnání

(1. Mojžíšova 25)

Předobrazné naučení těchto kapitol končí zprávou o Abrahamových dětech, které zplodil s Ceturou. O tom podává zprávu prvních šest veršů 25. kapitoly. Tyto děti, z nichž mnohé vzešly z (Blízkého) východu, obdržely „dary“. Tak dostávají svá požehnání skrze spojení s Abrahamem. Přesto je Izák postaven do nápadného protikladu k ostatním synům Abrahamovým. Druzí mohou dostat dary; Izákovi ale Abraham dává všechno, co má.

To nám v tomto obraze ukazuje tu velkou skutečnost, že Kristus jako vzkříšený z mrtvých je dědicem všech věcí. A když obdrží nebeskou nevěstu, přijde na zem, aby nastoupil s obnoveným Izraelem své pozemské dědictví. Ale i jiným národům země bude požehnáno.

Závěr

Krajně poučný Abrahamův příběh končí krátkou zprávou o jeho pokojném konci „*v starosti dobré*“. Je svými syny Izákem a Izmaelem pochován v jeskyni Machpelah. Tak stojí v příkrém protikladu k ubohému Lotovi. Abraham ukončuje svou životní cestu jako poutník na zemi a dostává se mu úcty a vážnosti, které náležejí tomu, jen byl „*přítelem Božím*“ a „*otcem všech věřících*“ (Řím. 4,11).

Obsah

Předmluva	3
Za řekou (1. Mojžíšova 11,27-30)	4
<i>Pozadí jeho života</i>	4
<i>Obrat v Abrahamově životě</i>	5
<i>Náš zájem na Abrahamově životě</i>	6
Boží povolání (1. Mojžíšova 11,31-12,3)	7
<i>Charakter povolání</i>	7
<i>Je to božské volání</i>	7
<i>Oddělující volání</i>	7
<i>Ujišťující volání</i>	8
<i>Výhodné volání</i>	9
<i>Je to volání s požehnanými účinky</i>	10
<i>Je to ochraňující volání</i>	10
<i>Je to působivé volání</i>	11
<i>Překážky pro reakci na Boží volání</i>	11
Víra a nevěra (1. Mojžíšova 12,4-20)	13
<i>Protiklad</i>	13
<i>Porovnání</i>	13
<i>Poslušnost víry</i>	14
<i>Cesta víry</i>	14
<i>Podíl víry</i>	15
<i>Odpověď víry</i>	15
<i>Zdroj víry</i>	16
<i>Abrahamova nevěrnost</i>	17
<i>Věrnost Abrahamova Boha</i>	18
Odmítnutí a volba (1. Mojžíšova 13)	19
<i>Napravení po selhání</i>	19
<i>Následky selhání</i>	19
<i>Osidlo bohatství</i>	20
<i>Postoj víry</i>	21
<i>Volba těla</i>	22
<i>Vyznání víry</i>	22

Lotova porážka a Abrahamovo vítězství (1. Mojžíšova 14)	24
<i>Konflikt</i>	24
<i>Zajetí</i>	25
<i>Protiklad</i>	25
<i>Odměna</i>	26
Synovství a dědictví (1. Mojžíšova 15)	28
<i>Boží zjevení</i>	28
<i>Odpověď víry</i>	29
<i>Odplata milosti</i>	29
<i>Přičtení spravedlnosti</i>	30
<i>Odpuštění hříchů</i>	30
Tělo a zákon (1. Mojžíšova 15)	32
<i>Test</i>	32
<i>Pokušení</i>	32
<i>Poučení</i>	33
<i>Sklon</i>	33
<i>Tragédie</i>	34
<i>Příklad</i>	34
<i>Výklad</i>	35
Všemohoucí Bůh a věčná smlouva (1. Mojžíšova 17)	36
<i>Abraham uposlechně Božího zjevení</i>	36
<i>Padnout před Bohem na tvář</i>	37
<i>Obdržet od Boha sdělení</i>	38
<i>Odpovědnost vůči Bohu</i>	38
<i>Prosba před Bohem</i>	39
<i>Zachovávání Boží smlouvy</i>	40
Požehnání a výsady (1. Mojžíšova 18)	41
<i>Boží návštěva</i>	41
<i>Obecenství s Hospodinem</i>	42
<i>Boží sdělení</i>	43
<i>Božské proroctví</i>	44
<i>Přímluva</i>	45
Přátelství se světem (1. Mojžíšova 19)	46

<i>Nápadný protiklad</i>	46
<i>Konec cesty dolů</i>	46
<i>Zhroucení svědectví</i>	47
<i>Varovné poselství</i>	48
<i>Služba andělů</i>	48
<i>Lotův vnitřní rozpor</i>	49
<i>Lotovo selhání</i>	50
<i>Lotovo váhání</i>	50
<i>Lotova žena</i>	51
<i>Lotův strach</i>	52
Skutky těla (1. Mojžíšova 20)	53
<i>Starý, opakovaný hřích</i>	53
<i>Věčně věrný Bůh</i>	54
<i>Oprávněná výtky</i>	55
<i>Slabá omluva</i>	55
<i>Neodsouzený kořen nevěry</i>	55
<i>Nevhodné chování</i>	56
Narození dědice (1. Mojžíšova 21)	57
<i>Narození Izáka</i>	57
<i>Účinek tohoto narození</i>	57
<i>Lekce pro nás</i>	58
<i>Pravý charakter těla</i>	59
<i>Obraz Izraele</i>	60
<i>Svědectví světu</i>	60
<i>Pravý charakter světa</i>	61
Obětování Izáka (1. Mojžíšova 22)	62
<i>Poslední fáze Abrahamova života</i>	62
<i>Nejvyšší zkouška</i>	63
<i>Akt poslušnosti</i>	63
<i>Otec a syn</i>	64
<i>Jiný Otec – jiný Syn</i>	65
<i>Dokonalá poslušnost</i>	65
<i>Dokonalé obecenství</i>	66

<i>Dokonalé poddání se</i>	66
<i>Příměry a protiklady</i>	67
Smrt Sára (1. Mojžíšova 23)	68
<i>Biblická obrazná mluva</i>	68
<i>Kristova pozemská nevěsta</i>	68
<i>Jasně prohlášení</i>	69
<i>Výhled víry</i>	69
<i>Bůh vzkříšení</i>	69
<i>Zármutek podle Boha</i>	70
<i>Splněné zaslíbení</i>	70
<i>Pokorné smýšlení</i>	71
<i>Spravedlivý charakter</i>	71
Povolání Rebeky (1. Mojžíšova 24)	73
<i>Tři velké pravdy</i>	73
<i>Celkový pohled</i>	73
<i>Otcův cíl</i>	74
<i>Poslání služebníka</i>	76
<i>Nevěsta je nalezena</i>	77
<i>Ozdobená nevěsta</i>	77
<i>Vyprávění příběhu</i>	78
<i>Nevěsta je získána</i>	78
<i>Odpověď</i>	79
<i>Rozhodnutí je učiněno</i>	79
<i>Na cestě</i>	80
<i>Cíl je dosažen</i>	81
<i>Příchod</i>	81
<i>Svatba</i>	81
<i>Povzbuzení pro nás</i>	82
Požehnání pro národy	
– Izák zůstává středem požehnání (1. Mojžíšova 25)	84
Závěr	84